ISSN 1831-0095

European Union Agency for Fundamental Rights
Agentur der Europäischen Union für Grundrechte
Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne

Euroopan unionin perusoikeusvirasto

Toiminta vuonna 2007

European Union Agency for Fundamental Rights
Agentur der Europäischen Union für Grundrechte
Agence des droits fondamentaux de l'Union européenne

Euroopan unionin perusoikeusvirasto

Toiminta vuonna 2007

Europe Direct -palvelu auttaa sinua löytämään vastaukset EU:hun liittyviin kysymyksiisi

Yhteinen maksuton palvelunumero (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Jotkin matkapuhelinoperaattorit eivät salli pääsyä 00 800 -alkuisiin numeroihin, tai niistä voidaan laskuttaa.

Suuri määrä muuta tietoa Euroopan unionista on käytettävissä internetissä Europa-palvelimen kautta (http://europa.eu).

Luettelointitiedot ovat teoksen lopussa.

Luxemburg: Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009

ISBN 978-92-9192-227-7

© Euroopan unionin perusoikeusvirasto, 2009
Kopiointi on sallittua muussa kuin kaupallisessa tarkoituksessa, kunhan lähde mainitaan.

Printed in Belgium

Painettu kloorivalkaisemattomalle paperille

Esipuhe

Tekijänoikeudet: FRA / Wolfgang Voglhube

Anastasia Crickley,
FRA:n hallintoneuvoston puheenjohtaja

Constantinos Manolopoulos
FRA:n tilapäinen johtaja

Vuoden 2007 tapahtumien myötä korostui jälleen kerran, että Euroopan yhteiskuntien ja poliittisten johtajien on vakaasti jatkettava epäoikeudenmukaisuuksien, rasististen rikosten ja yhteiskunnan vähäosaisten jäsenten sosiaalisen syrjinnän torjuntaa. Vuosi 2007 oli hyvin kiireinen vuosi Euroopan unionin perusoikeusvirastolle (FRA), joka jatkoi Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen (EUMC) työtä. Viraston työn painopisteet olivat toissijaisen tiedon keruussa ja analysoinnissa, tutkimuksessa, viestinnässä sekä yhteistyössä, ja tavoitteena oli tukea tehokkaiden toimintalinjojen ja käytäntöjen kehittämistä.

Neuvosto antoi 15. helmikuuta 2007 asetuksen (EY) N:o 168/2007 Euroopan unionin perusoikeusviraston perustamisesta. Virasto aloitti toimintansa 1. maaliskuuta 2007. Kehitys heijastaa poliittisten päättäjien lisääntynyttä tietoisuutta siitä, kuinka tärkeää on kerätä luotettavaa tietoa, kehittää perusteellisia vertailevia analyyseja sekä panna täytäntöön monikansallisia tutkimuksia, jotka koskevat perusoikeuksien merkitystä näyttöön perustuvien toimintalinjojen ja toimenpiteiden laatimisessa. Viraston tutkimustyön laajentaminen rasismin ja siihen liittyvän suvaitsemattomuuden ulkopuolelle tuo Euroopan unionille uutta ja yhtenäistä tietoa tärkeistä perusoikeusasioista.

EUMC:n muuttaminen perusoikeusvirastoksi tarjoaa myös mahdollisuuden tarkastella ja arvioida aiempaa toimintaa; tällä oli vuonna 2007 jälleen huomattava merkitys rasismin vastaisessa päätöksenteossa. Virasto on osaltaan lisännyt tietoisuutta syrjinnästä ja muukalaisvihasta Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Sen raporttien avulla on ollut mahdollista verrata tilannetta Euroopan unionin jäsenvaltioiden välillä ja tarkastella maiden kehityssuuntia useiden vuosien ajalta. Näiden raporttien päätelmiä ja lausuntoja on hyödynnetty Euroopan unionin päätöksentekoprosessissa, ja ne ovat tarjonneet tietoa Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission työhön. Raporttien tutkimustulosten avulla kansalaisyhteiskunta on voinut nostaa esiin epäoikeudenmukaisuuksia ja kannustaa asianomaisia sidosryhmiä puuttumaan asiaan.

Viraston työssä keskitytään kuitenkin myös myönteiseen kehitykseen ja korostetaan moniin hankalina pidettyihin ongelmiin löydettyjä käytännön ratkaisuja. Virasto on tällä tavalla pyrkinyt osoittamaan EU:n poliittisille päättäjille, että syrjinnän vastaiset toimintalinjat ja toimet ovat paitsi toivottavia ja Euroopan unionin direktiivien edellyttämiä myös toteuttamiskelpoisia ja hyödyllisiä koko yhteiskunnalle.

Euroopan tärkeimpänä tulevaisuuden haasteena on edistää syrjimätöntä yhteiskuntaa, joka perustuu monimuotoisuuden, tasa-arvon ja kaikille kuuluvien perusoikeuksien kunnioittamiseen. Olemme varmoja, että virasto jatkaa uuden toimenkuvansa myötä EUMC:n työtä ja tukee jatkossakin tehokkaasti sellaista Euroopaa, joka on meille kaikille yhteinen ja josta voimme olla ylpeitä.

Haluamme kiittää hallintoneuvostoa ja viraston henkilökuntaa heidän tuestaan, sitoutumisestaan ja tärkeästä työstä, jota he ovat tehneet.

Anastasia Crickley
FRA:n hallintoneuvoston puheenjohtaja

Constantinos Manoloupolos
FRA:n väliaikainen johtaja

Sisällys

Mikä FRA on, ja miten se toimii? 7
- Viraston perustaminen 7
- Viraston rooli 8

Toissijaisen tiedon tutkiminen ja kerääminen 10
- Tietojen kerääminen kansallisella tasolla 12
- Ehdokasvaltioiden osallistuminen: Raxen_CT-hanke 13
- Tutkimuksen tekeminen ja tietojen vertailukelpoisuuden parantaminen 14
- Tietojen vertailukelpoisuus 16
- Julkisten asiakirjaresurssien kehittäminen 17

Rasismin vastaisten tehokkaiden toimintalinjojen tukeminen ja perusoikeuksien edistäminen 18
- Yhteistyö EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien kanssa 19
  - Yhteistyö Euroopan parlamentin (EP) kanssa 19
  - Yhteistyö Euroopan komission kanssa 20
  - Yhteistyö neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa 20
  - Yhteistyö hallitustenvälisten järjestöjen kanssa 21
  - Yhteistyö Euroopan neuvoston kanssa 21
  - Yhteistyö Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) kanssa 22
  - Yhteistyö Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) kanssa 23
- Erityiskysymyksistä tiedottaminen 23
  - Muslimiyhteisöt 23
  - Romaniyhteisö 23
  - Muut työt 24

Yhteistyö ja toimet tietoisuuden lisäämiseksi 25
  - Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa 25
  - EU:n pyöreän pöydän konferenssi 26
  - FRA:n osallistuminen kansalaisyhteiskunnan tapahtumiin 26
  - Yhteistyö yhteisön virastojen ja muiden tahojen kanssa 26
  - Tietoisuuden lisääminen 26
- Julkinen tiedotus ja viestintä 27
  - Perusoikeusviraston toiminnan käynnistyminen 27
  - Equal Voices -lehti ja FRA:n tiedote 28
  - Yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa 28
  - FRA:n verkkosivusto (http://fra.europa.eu) 29

LIITTEET **30**
Hallintorakenne ja henkilökunta **30**
Hallintoneuvosto 30
Johtokunta 31
Johtaja 32
FRA:n henkilökunta 32
Rahoitus ja kirjanpito **35**
Tulot 35
Menot 35
Julkaisut vuonna 2007 **37**
Tapahtumat ja kokoukset, jotka FRA on järjestänyt tai joita FRA on ollut järjestämässä vuonna 2007 **40**
Tapahtumat ja kokoukset, joihin FRA osallistui vuonna 2007 **42**
FRA:n eniten ladatut julkaisut vuonna 2007 **43**

Mikä FRA on, ja miten se toimii?

Viraston perustaminen

Euroopan unionin perusoikeusvirasto (FRA)[1] on yksi EU:n virastoista, jotka on perustettu tukemaan EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita yhteisön oikeuden täytäntöönpanossa. Nämä virastot vastaavat toiveeseen hajauttaa toimintoja maantieteellisesti sekä tarpeeseen hallita uusia oikeudellisia sekä teknis- ja/tai tieteellisluonteisia tehtäviä.

Ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittaminen on yhteinen arvo, jonka kaikki EU:n jäsenvaltiot jakavat. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklan 2 kohdan mukaan ”Euroopan unioni kunnioittaa perusoikeuksia yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina, sellaisina kuin ne taataan Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi allekirjoitetussa eurooppalaisessa yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ovat jäsenvaltioiden yhteisten perustuslakia koskevien perinteiden mukaan”.

Perusoikeudet ovat täten EU:n perusta. Niiden suojeleminen ja edistäminen on Euroopan yhdentymisen tärkeä tavoite. Näiden oikeuksien suojelemiseksi on useita välineitä. Yksi parhaiten tunnetuista on Euroopan unionin (EU) johtajien joulukuussa 2000 julistama perusoikeuskirja, jossa vahvistetaan erityisesti jäsenvaltioiden yhteiseen valtiosääntöperinteeseen ja kansainvälisiin velvoitteisiin, Euroopan neuvoston ihmisoikeussopimukseen sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntöön perustuvat oikeudet. Perusoikeuskirjan mukaan Euroopan kansat ovat päättäneet jakaa rauhanomaisen, Euroopan unionin yhteisiin arvoihin perustuvan tulevaisuuden, sillä ”unioni perustuu ihmisarvon, vapauden, yhdenvertaisuuden ja yhteisvastuun jakamattomiin ja yleismaailmallisiin arvoihin, se rakentuu kansanvallan ja oikeusvaltion periaatteille”.

Eurooppa-neuvosto päätti joulukuussa 2003 laajentaa Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen vastuualuetta, minkä seurauksena siitä tuli perusoikeusvirasto. Päätöksellä vietiin loppuun pitkäaikainen keskustelu, jossa sidosryhmät ilmaisivat laajalti kannattavansa tällaisen viraston perustamista. Kölnin Eurooppa-neuvosto oli kehottanut kesäkuussa 1999 selvittämään, tarvittaisiinko ihmisoikeus- ja kansanvalta-asioita käsittelevää virastoa, ja Euroopan parlamentti tuki tätä ideaa. Euroopan komissio julkisti laajan julkisen kuulemisen[2] jälkeen heinäkuussa 2005 ehdotuksen perusoikeusvirastosta. Lopulta Euroopan unionin perusoikeusvirasto perustettiin 15. helmikuuta 2007 Itävallan Wieniin neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007. Uuden viraston avajaiset pidettiin 1. maalis-

1 FRA perustettiin 15. helmikuuta 2007 neuvoston asetuksella (EY) N:o 168/2007 (EUVL L 53, s. 1, 22. helmikuuta 2007), jäljempänä ’asetus’.

2 Euroopan komissio aloitti julkisen kuulemisen 25. lokakuuta 2004 antamallaan tiedonannolla. Komissio jatkoi julkista kuulemista 25. tammikuuta 2005 julkisella kuulemismenettelyllä, jonka avasivat Euroopan komission varapuheenjohtaja Franco Frattini, Luxemburgin oikeusministeri Luc Frieden ja Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan puheenjohtaja Jean-Louis Bourlanges.

kuuta 2007 Wienissä Euroopan komission puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, Itävallan kanslerin ja ulkoministerin, Saksan oikeusministerin sekä Euroopan neuvoston pääsihteerin ollessa läsnä.

Komission puheenjohtaja José Manuel Barroso totesi: ”Euroopan komissio on täysin sitoutunut edistämään perusoikeuksien kunnioitusta Euroopan unionissa. Perusoikeusvirasto voi tarjota sitä asiantuntemusta, jota Euroopan unioni tarvitsee syrjinnän onnistuneeseen torjuntaan. Olen vakuuttunut siitä, että täydessä toimintakapasiteetissaan virasto on arvokas tietolähde komissiolle ja EU:n muille toimielimille. Näen viraston pikemminkin täydentävän muualla tehtävää työtä kuin kilpailevan sen kanssa.”

Myös varapuheenjohtaja Frattini suhtautui perusoikeusviraston perustamiseen erittäin myönteisesti: ”Meidän on edistettävä perusoikeuksia, jos haluamme saavuttaa Euroopan, josta voimme kaikki olla ylpeitä. Rikkaasti monipuolisen Euroopan, jossa ihmiset elävät yhdessä ja jossa sukupuolta ja rotua koskevat sekä muut epäoikeudenmukaisuudet on voitettu. Euroopan kansalaiset tukevat tätä: äskettäin tehdyn tutkimuksen mukaan 73 prosenttia kansalaisista toivoo, että perusoikeuksien edistämistä ja suojelemista koskevaa päätöksentekoa EU:ssa lisätään. Perusoikeusvirasto on yksi tärkeimmistä resursseista edistämään tätä.”

Perusoikeusvirasto korvaa Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskuksen ja jatkaa sen työtä. Perusoikeusviraston työalue on laajempi kuin seurantakeskuksen. Sillä on kolme tärkeää tehtävää: tietojen kerääminen, neuvojen antaminen Euroopan unionille ja sen jäsenvaltioille sekä vuoropuhelun edistäminen kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta kansalaisten tietämys perusoikeuksista lisääntyisi.

Virasto valmistautui laajennettuun tehtäväalueeseensa vuoden 2007 aikana, ja vuoden 2008 alussa neuvosto hyväksyi monivuotisen toimintakehyksen, jossa määritellään viraston tarkka toimialue vuosiksi 2007–2012. Tällöin hallintoneuvosto valitsi myös viraston johtajan. Vuoden 2007 aikana, jolloin monivuotista toimintakehystä ei vielä ollut, virasto keskittyi rasismin, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjumiseen. Virasto valmistautui täten laajennettuun tehtäväalueeseensa ja aloitti Euroopan parlamentin ja komission erityispyynnöstä tutkimushankkeita, jotka koskevat syrjintää seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella ja lasten oikeuksia. Näitä aiheita käsitellään enemmän tutkimustyötä koskevassa osiossa.

Viraston rooli

Viraston tavoitteena on tuottaa yhteisön ja sen jäsenvaltioiden asianomaisille toimielimille ja viranomaisille apua ja asiantuntemusta perusoikeusasioissa yhteisön oikeuden täytäntöönpanon yhteydessä sekä tukea niitä toimien toteut-

tamisessa ja oikeiden toimintalinjojen muodostamisessa. Saavuttaakseen tämän tavoitteen virasto kehittää toimintaansa seuraavien päätehtävien mukaisesti:

- objektiivisten ja luotettavien tietojen kerääminen, analysoiminen ja levittäminen
- tietojen vertailtavuuden ja luotettavuuden kehittäminen uusien menetelmien ja standardien avulla
- perusoikeuksia koskevan tutkimuksen tekeminen ja edistäminen
- päätelmien laatiminen ja lausuntojen antaminen erityisistä aiheista ja niiden julkaiseminen viraston omasta aloitteesta tai Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission pyynnöstä
- kansalaisyhteiskunnan kanssa käytävän vuoropuhelun edistäminen.

Viraston tehtävät perustuvat vuotuiseen työohjelmaan, joka laaditaan viisivuotisen toimintakehyksen perusteella. Neuvosto hyväksyi monivuotisen toimintakehyksen kuultuaan ensin Euroopan parlamenttia 28. helmikuuta 2008. Viraston on perusasetuksen mukaisesti jatkettava rasismin, muukalaisvihan ja antisemitismin käsittelemistä perusoikeuksien suojelun alaan kuuluvina tärkeinä osa-tekijöinä.

FRA työskentelee tiivisti muiden toimielinten ja laitosten kanssa, se toimii sekä kansallisella että Euroopan unionin tasolla ja vahvistaa yhteistyötään edelleen Euroopan neuvoston kanssa. Lisäksi FRA on ottanut käyttöön perusoikeusfoorumin, jonka avulla kansalaisyhteiskunta halutaan saada aktiivisesti mukaan yhteistyöhön.

Virastolla on neljä elintä:

- viraston jokapäiväisestä hallinnosta vastaava johtaja, joka on vastuussa myös viraston vuotuisen työohjelman valmistelusta ja toimeenpanosta
- hallintoneuvosto, joka vastaa viraston toiminnan tehokkuudesta sekä alustavan talousarvion ja vuotuisen työohjelman laatimisesta sekä niiden toimeenpanon valvonnasta
- hallintoneuvostoa avustava johtokunta
- viraston työn tieteellisestä laadusta vastaava tieteellinen komitea.

FRA:n maantieteellinen toimialue kattaa EU:n ja sen 27 jäsenvaltiota. Lisäksi se saattaa hyväksyä ehdokasvaltioiden osallistumisen toimintaansa tarkkailijoina, sen jälkeen kun asianomainen assosiaationeuvosto on antanut päätöksen, jossa määritellään ehdokasvaltioiden viraston työhön osallistumisen erityinen luonne, laajuus ja tapa. Komission ehdotuksen pohjalta neuvosto voi yksimielisellä päätöksellä kutsua Euroopan yhteisön puolesta maan, jonka kanssa on tehty vakautus- ja assosiaatiosopimus, osallistumaan viraston työhön tarkkailijana.

Toissijaisen tiedon tutkiminen ja kerääminen

Viraston ollessa vielä EUMC sen työssä keskityttiin rasismiin ja muukalaisvihaan. Kun EUMC muutettiin FRA:ksi vuonna 2007, sen tehtäväalue laajeni vaiheittain kattamaan muitakin perusoikeuksiin liittyviä asioita vastaukseksi Euroopan parlamentin ja komission pyyntöihin.

Viraston tärkein tehtävä on kerätä tietoja kansallisella tasolla. Näiden tietojen perusteella se kehittää vertailukelpoisia analyyseja, jotka auttavat ymmärtämään rasismia, muukalaisvihaa ja niihin liittyvää suvaitsemattomuutta. Se on pyrkinyt tähän pääasiassa parantamalla Euroopan unionin tasolla saatavana olevan tiedon laatua; näin voidaan tukea asiantuntevaa, todisteisiin perustuvaa ja täten tehokkaampaa päätöksentekoa. Suuri osa viraston vertailevasta tutkimuksesta ja analyyseista pohjautuu näihin tietoihin. Viraston hankkimat tiedot kartuttavat kansainvälisesti saatavana olevaa tietovarantoa ja hyödyttävät organisaatioita Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella.

Virasto on kehittänyt tietämyskannan sellaisten tietojen perusteella, joita ei ollut saatavilla Euroopan unionin tasolla aiemmin. Kuten vuosikertomuksen muissa luvuissa korostetaan, FRA:n keräämät tiedot ja sen käyttämät tiedonkeruumenetelmät ovat vaikuttaneet muiden kansainvälisten organisaatioiden tiedonkeruun kehitykseen ja auttaneet määrittämään vaatimustason kansalliselle ja kansainväliselle tiedonkeruulle. FRA jatkaa työtään tiedonkeruun yleisohjeiden parantamiseksi ja poliittisten päättäjien tietoisuuden lisäämiseksi tiedonkeruun hyödyistä. Kuten jäljempänä olevat tiedot osoittavat, FRA keräsi vuonna 2007 aktiivisesti tietoa rotusyrjinnästä työelämässä, koulutuksessa ja asumisessa, tarkkaili lainsäädännön kehitystä sekä antoi yleiskuvan rasistisen rikollisuuden ja väkivallan tilanteesta. Terveydenhuoltoon liittyvät kysymykset otettiin mukaan tiedonkeruuseen uutena aihealueena vuonna 2007. Kaiken kaikkiaan tämän tiedonkeruun tulokset ovat antaneet Euroopan unionille arvokkaan ja vertailukelpoisen yleiskatsauksen ja arvion tilanteesta.

Virastoa koskevassa asetuksessa säädetään, että toissijaisen tiedon keräämisen on oltava ”puolueetonta, luotettavaa ja vertailukelpoista”. Termi ”puolueeton” tarkoittaa, että tieto on kerättävä mahdollisimman tieteellisesti ja täsmällisesti ja noudattaen yhteiskuntatieteiden menetelmien hyviä periaatteita. Termi ”luotettava” voidaan tulkita usealla tavalla. Yksi tulkintatapa viittaa esimerkiksi pikemminkin termin ”jokapäiväiseen” käyttöön, kun taas toisella viitataan tarkempaan, yhteiskuntatieteiden menetelmissä käytettyyn merkitykseen. Termin yleiskielisen merkityksen mukaan tieto on ”luotettavaa”, jos se on virheetöntä eikä luo harhaanjohtavaa mielikuvaa kuvaamastaan asiasta. Toisaalta yhteiskuntatieteiden menetelmiä koskevassa kirjallisuudessa käsitteellä ”luotettavuus” viitataan tutkimuksessa ”toistettavuuteen” eli oletukseen siitä, että jos jokin tutkimus toistetaan samanlaisessa ympäristössä millä tahansa vastaavalla vastaajaryhmällä, sen tulokset ovat aina samansuuntaisia. Virasto pyrkii kohtuudella keräämään tietoa, joka on luotettavaa molempien määritelmien mukaan. Jotta voitaisiin varmistaa, että kerätty

toissijainen tieto kuvaa kohdettaan mahdollisimman oikealla tavalla, viraston sopimuskumppaneille annetaan tarkat ja yhteiset ohjeet tarvittavien tietojen keräämiseksi. Ohjeiden kautta virasto saa myös tarvittavat taustatiedot, joiden avulla se voi arvioida kerättyjen tietojen paikkansapitävyyttä, luotettavuutta ja riittävyyttä. Ohjeista keskustellaan perusteellisesti sopimuskumppaneiden kanssa kokouksissa, jotka sisältävät myös koulutustilaisuuksia. Lisäksi viraston omat asiantuntijat tutkivat tarkasti toissijaisen tiedon oikeellisuuden ja varmistavat sen laadun. Jos tähän tehtävään ei ole saatavilla viraston omia asiantuntijoita, sen tekevät ulkopuoliset asiantuntijat, joilla on erityisosaamista.

Termi ”vertailukelpoinen” on ongelmallisempi kuin kaksi edellistä. Se tarkoittaa, että yksiköiden, joiden välillä vertailu tehdään, on oltava EU:n jäsenvaltioita. Virasto on tuottanut suuren määrän vertailukelpoista tietoa jäsenvaltioista kuvailemalla, analysoimalla ja kommentoimalla yhtäläisyyksiä ja eroja erilaisten tapausten, toimintalinjojen jne. esiintymisessä eri jäsenvaltioissa. Nämä tiedot ovat kuitenkin harvoin suoraan vertailukelpoisia, sillä ne on kerätty eri menetelmillä ja erilaisten oikeudellisten määritelmien perusteella. Viraston raportit ovat osaltaan lisänneet merkittävästi tietoisuutta siitä, että jäsenvaltioiden hallinnollisia toimenpiteitä, tiedonkeruumenetelmiä ja jäsenvaltioissa käytettyjä määritelmiä on yhtenäistettävä, jotta virallisesti tuotetuista tiedoista tulee luonnostaan nykyistä vertailukelpoisempia. Näitä viestejä on välitetty eteenpäin joka vuosi työpajoissa ja konferensseissa kaikkialla EU:ssa, jäsenvaltioiden hallitusten virkamiesten säännöllisissä tapaamisissa ja parlamenttien esittelyissä.

Tarkemmin sanottuna virasto on jatkanut vuonna 2007 tässä prosessissa tiivistä yhteistyötään erinäisten elinten, kuten Eurostatin, kanssa sekä syrjinnän laajuuden ja vaikutusten mittaamista koskevaa tietoa keräävän komission työryhmän kanssa. Jälkimmäisen tuloksena syntyi *European Handbook on Equality Data* -käsikirja (EU:n yhdenvertaisen tiedon käsikirja), jonka Euroopan komissio julkaisi vuonna 2007. Käsikirjassa on hyödynnetty laajalti FRA:n tiedonkeruukokemusta, ja sen tarkoituksena on lisätä poliittisten päättäjien tietoisuutta paremman tiedon tarpeesta.

Jotta kansallisen tason vertailukelpoisten tilastotietojen määrää voitaisiin lisätä, virasto on alkanut vähitellen suunnitella ja toimeenpanna henkilö- ja rahoitusresurssien rajoissa entistä kunnianhimoisempia tutkimushankkeita, jotka ovat jo valmiiksi vertailukelpoisia. Tutkimuksilla voidaan täydentää virallisia tilastoja ja ratkaista monia yllä kuvattuja ongelmia. Tutkimushankkeet voidaan suunnitella siten, että ne sisältävät arkaluonteisia kohdeluokkia, kuten ”rotu” tai etninen tai kansallinen alkuperä, joita on usein vaikea käyttää ja löytää jo olemassa olevista tilastoista. Tutkimuksen avulla voidaan tunnistaa niiden muuttujien tärkeys, joita ei pystytä löytämään virallisista tilastoista, sekä tuottaa todisteita erityyppisestä syrjinnästä, jota ilmenee monella eri tavalla useissa eri paikoissa.

Viraston tutkimushankkeissa käytetään yleistä tieteellistä, kaikissa jäsenvaltioissa sovellettavaa menetelmää, jotta ensisijaisen vertailukelpoisen tiedon tuottaminen olisi mahdollista. Esimerkkejä tällaisesta tutkimuksesta ovat tutkimus valtaväestön asenteista vähemmistöjä kohtaan, tutkimus vähemmistöjen rasismia ja

syrjintää koskevista kokemuksista sekä tällä hetkellä käynnissä oleva laaja tutkimus siirtolaisten ja vähemmistöjen syrjintää ja huonoa kohtelua koskevista kokemuksista.

Tietojen kerääminen kansallisella tasolla

Virasto on vuodesta 2000 lähtien tehnyt sopimuksia erityyppisten jäsenvaltioissa sijaitsevien organisaatioiden kanssa, minkä kautta virasto kerää asiaankuuluvaa tietoa, jota käytetään taustamateriaalina viraston vertaileville analyyseille. Nämä organisaatiot muodostivat Raxenin, joka on viraston kansallinen tietolähde rasismia ja muukalaisvihaa koskevissa asioissa. Raxen muodostuu erilaisista organisaatioista, esimerkiksi tasa-arvoelimistä, ihmisoikeusinstituuteista, yliopistojen tutkimuskeskuksista ja rasismin vastaisista kansalaisjärjestöistä. Raxen on ainutlaatuinen ja uraauurtava pyrkimys kerätä luotettavaa toissijaista tietoa sekä valtiollisista että valtiosta riippumattomista lähteistä systemaattisesti ja yleisten ohjeiden perusteella. Kansalliset koordinointikeskukset valitaan kansainvälisen kilpailun perusteella, ja keskukset sopivat viraston kanssa tietojen toimittamisesta useissa eri muodoissa ja erilaisin aikavälein. Ne työskentelevät tiiviisti muiden tärkeiden toimijoiden kanssa kansallisella tasolla, jotta tiedonkeruun kattavuus voidaan varmistaa. Virasto koordinoi ja valvoo tarkasti Raxenin työtä ja toimintaa kokousten, koulutusten ja usein käytävän sähköposti- ja puhelinviestinnän avulla.

Raxen kerää tietoa pääasiassa työelämään, koulutukseen ja asumiseen liittyvästä rotusyrjinnästä ja etnisestä syrjinnästä. Vuonna 2007 tiedonkeruun aiheisiin lisättiin etninen syrjintä terveydenhuollossa. Kansallisen tason raportit sisältävät tietoa myös syrjinnän vastaisen lainsäädännön kehityksestä sekä virallista ja epävirallista tietoa, joka liittyy rasistiseen väkivaltaan ja rikollisuuteen. Painopisteenä ovat erityisesti antisemitismiin ja islamofobiaan liittyvät tapaukset. Raporteissa korostetaan myös hallitusten ja kansalaisyhteiskunnan ”hyvien käytäntöjen” ja myönteisten aloitteiden merkitystä rasismin torjunnassa.

Raxen toimitti virastolle vuonna 2007 säännöllisin väliajoin taustamateriaalia useiden erilaisten raportointivälineiden avulla:

- Raxenin tiedonkeruukertomukset, joita käytettiin pääasiallisena taustamateriaalina viraston ”Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU” -asiakirjan (kertomus rasismista ja muukalaisvihasta EU:n jäsenvaltioissa) sekä vuoden 2008 vuosikertomuksen laadinnassa; kertomusten tietoja käytetään myös InfoBase-tietokannassa

- Raxen-tiedotteet, joita julkaistiin vuonna 2007 joka toinen kuukausi ja joissa kerrottiin poliittisesta kehityksestä, tärkeistä selvityksistä ja tutkimuksista, tilastotiedoista sekä muista FRA:n tiedotteeseen toimitetuista tiedoista ja joita käytettiin myös InfoBase-tietokannan päivittämiseen

- kaksi täydentävää raporttia, jotka julkaistiin vuoden 2007 loppupuolella ja joissa käsiteltiin muukalaisvihaa ja romanivastaisuutta Italiassa ja Romaniassa; raportteja käytettiin taustamateriaalina lisätutkimuksissa ja -analyyseissa.

Virasto valmisteli ja julkaisi vuonna 2007 yleiskertomuksen *Trends and Developments 1997–2005: Combating Ethnic and Racial Discrimination and Promoting Equality in the European Union* (Suuntaukset ja kehitys 1997–2005: etnisen syrjinnän ja rotusyrjinnän vastaiset toimet ja tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa), joka perustui vuodesta 2000 lähtien kerättyihin ja analysoituihin toissijaisiin tietoihin ja jonka avulla arvioitiin rasismin ja muukalaisvihan kehitystä sekä näiden ilmiöiden vastaisten EU:n ja kansallisen tason toimintalinjojen kehitystä. Tämän julkaisun avulla voidaan tehdä ainutlaatuinen ja tiivis yleiskatsaus rasismin torjumisen kehityssuunnista useiden vuosien ajalta.

Viraston vastuualueen laajennettua myös muihin perusoikeuksiin perustettiin vuonna 2007 perusoikeusviraston oikeudellisten asiantuntijoiden ryhmä FRALEX (Fundamental Rights Agency Legal EXperts), jotta FRA:n kykyä tehdä oikeudellisia analyyseja ja kerätä oikeudellista tietoa, esimerkiksi tilastoja ja oikeustapauksia, voidaan parantaa. FRALEXilla on kaikissa jäsenvaltioissa ryhmiä, jotka voivat tuottaa lyhyellä varoitusajalla korkealaatuisia oikeudellisia kertomuksia viraston vertailevien analyysien taustamateriaaliksi. Asiantuntijat löydettiin ja valittiin tarjouskilpailun perusteella. Tarjouskilpailussa etsittiin kaikista EU:n jäsenvaltioista erittäin kokeneita, perusoikeuksien alalla toimineita oikeudellisia asiantuntijoita, jotka toimittavat virastolle oikeudellisia tutkimuksia, raportteja sekä asiaankuuluvaa oikeudellista tietoa, kuten tilastoja ja tietoa oikeuskäytännöstä.

Asiantuntijat alkoivat valmistella vuoden 2007 loppupuolella työtään, joka koski jo olemassa olevia kansallisia ja EU-tason oikeudellisissa välineitä sekä niiden tehokkuutta homofobiaan ja seksuaaliseen suuntautuneisuuteen perustuvan syrjinnän torjunnassa. Oikeudellisia analyyseja hyödynnetään yhdessä viraston suurimmista käynnissä olevista hankkeista; se on vertaileva tutkimus homofobian ja seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella tapahtuvan syrjinnän tilanteesta EU:ssa.

Ehdokasvaltioiden osallistuminen: Raxen_CT-hanke

Virasto toteutti vuonna 2006 laajentumisasioiden pääosaston rahoittaman Raxen_BR-hankkeen, jonka päämääränä oli kehittää kansalaisjärjestöjen tiedonkeruu- ja raportointimahdollisuutta kahdessa ehdokasmaassa eli Bulgariassa ja Romaniassa. Tällä tapaa virasto pystyi liittämään EU:n uudet jäsenvaltiot välittömästi ja täysimääräisesti sen tiedonkeruutoimintaan sopimalla organisaatioiden kanssa, että ne toimivat näiden kahden valtion kansallisina koordinointikeskuksina.

FRA ryhtyi vuonna 2007 samantapaiseen hankkeeseen, joka oli myös laajentumisasioiden pääosaston rahoittama. Raxen_CT-hankkeen päämäärä on kahtalainen: toisaalta parannetaan Kroatian ja Turkin kansallisten kansalaisjärjestöjen asiantuntemusta ja kokemusta asioista, jotka liittyvät tiedonkeruuseen sekä rasismin, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden raportointiin,

toisaalta kehitetään kansalaisjärjestöjen toimintavalmiutta lisäämällä tietämystä ja järjestämällä koulutusta ja toimintavalmiutta edistäviä tapahtumia, jotta ymmärrys EU:n rotusyrjintää ja etnistä syrjintää koskevista toimintalinjoista lisääntyy. Kroatiassa ja Turkissa järjestettiin kaksi tähän viitekehykseen liittyvää tapahtumasarjaa vuoden 2007 aikana. Ensimmäinen koostui kahdesta kesäkuussa järjestetystä seminaarista, joissa keskityttiin neuvoston direktiiviin 2000/43/EY (rotujen välistä tasa-arvoa koskeva direktiivi). Tavoitteena oli tutustuttaa molempien valtioiden kansalaisyhteiskunta ja hallitukset lähemmin direktiivin säännöksiin ja antaa niille mahdollisuus hyödyntää muiden sellaisten valtioiden kokemusta, jotka ovat jo olleet osallisina tämän EU:n lainsäädännön alueen täytäntöönpanossa ja saattamisessa osaksi kansallista lainsäädäntöä. Toisessa seminaarisarjassa keskityttiin tiedonkeruuseen rasismin ja muukalaisvihan aloilla. Näiden seminaarien tarkoituksena oli tukea paikallisten toimijoiden (esimerkiksi ministeriöiden, tutkimuskeskusten ja kansalaisjärjestöjen) valmiuksia kerätä tietoa ja tarkkailla syrjintää sekä sen vaikutuksia sosiaalisella, poliittisella ja institutionaalisella tasolla. Euroopan komission valtuuskuntien kanssa tiiviissä yhteistyössä toteutetut tapahtumat onnistuivat erittäin hyvin, ja niihin osallistui runsaasti virkamiehiä ja muita sidosryhmiä, erityisesti kansalaisyhteiskunnan toimijoita. Tapahtumien perusteella julkaistiin myös seminaarijulkaisuja ja muita tärkeitä asiakirjoja sekä englanniksi että kansallisilla kielillä.

Asianomainen assosiaationeuvosto päättää, osallistuuko ehdokasvaltio tulevaisuudessa viraston työhön, ja samalla määritetään osallistumiseen liittyvät käytännöt. Tällainen päätös on tällä hetkellä valmisteltavana.

Tutkimuksen tekeminen ja tietojen vertailukelpoisuuden parantaminen

Toissijaisten tietojen kerääminen on hankalaa, koska vertailukelpoisia tietoja ei ole tarpeeksi. Parantaakseen tietojen vertailukelpoisuutta ja kehittääkseen uusia tietolähteitä virasto pani vuonna 2007 alulle useita tutkimushankkeita, joista saadaan alkuperäisiä ja vertailukelpoisia tietoja rasismista ja syrjinnästä.

Pilottihanke, jossa tarkasteltiin valittujen maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen kokemuksia rikollisesta kohtelusta, saatiin onnistuneesti päätökseen vuonna 2007. Hanke toteutettiin kuudessa jäsenvaltiossa. Virasto käynnisti tästä pilottihankkeesta saatujen kokemusten perusteella vuoden 2007 loppupuolella perusteellisen tutkimuksen koko EU:ssa tapahtuvasta syrjinnästä ja huonosta kohtelusta. Tutkimuksella selvitetään maahanmuuttajien ja muiden vähemmistöjen kokemuksia ja asenteita. Tämän hankkeen tarkoituksena on selvittää ”haavoittuvien” yhteisöjen kokemuksia rikosten uhriksi joutumisesta, ja siihen sisällytetään myös kaikki tapaukset, joissa ”rodulliset”, etniset tai uskonnolliset seikat ovat olleet vaikuttimina. Puolueettomuus, luotettavuus ja vertailukelpoisuus ovat kolme tärkeintä piirrettä tutkimuksessa, joka noudattaa kansainvälisen uhritutkimuksen (ICVS) vuonna 1989 Yhdistyneille Kansakunnille kehittämää menetelmää. Tutkimuksen päätavoite on yrittää mahdollisuuksien mukaan varmistaa, että sen tuloksia voidaan verrata jo olemassa olevien, valtaväestöistä (ei vähemmistöistä) tehtyjen

tutkimusten tuloksiin. Vaikka tutkimuksen tuloksia voidaan verrata eri jäsenvaltioiden erilaisista vähemmistöryhmistä tehtyjen tutkimusten tuloksiin, on hyödyllistä, että niitä voidaan verrata myös valtaväestöön, jotta vähemmistön vastaukset voidaan nähdä laajemmassa kokonaisuudessa. Tällä tavalla voidaan huomata, missä kohtaa jäsenvaltioiden vähemmistöjen ja valtaväestön vastaukset ovat selvästi samansuuntaisia tai erilaisia, sekä selvittää ne alueet, joihin poliittiset toimet on keskitettävä eri jäsenvaltioissa. Tutkimus saadaan päätökseen vuoden 2008 loppuun mennessä, ja se koskee useita eri aiheita, kuten tietoisuutta oikeuksista (erityisesti rotujen välistä tasa-arvoa koskevan direktiivin mukaisista oikeuksista), kokemuksia syrjinnästä, syrjintätapauksia, yleistä huolta rikollisuudesta ja erityisesti väkivaltarikollisuudesta ja häirinnästä, kokemuksia rikollisuudesta, yksityiskohtaisia tapauskuvauksia sekä kokemuksia lainvalvonnasta.

Euroopan parlamentti pyysi kesäkuussa 2007 virastoa[3] laatimaan vertailukelpoisen raportin homofobiaa ja seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella tapahtuvaa syrjintää koskevasta tilanteesta EU:ssa. Tämän raportin tavoitteena on avustaa Euroopan parlamenttia, kun se keskustelee tarpeesta säätää direktiivi, joka kattaisi kaikki EY:n sopimuksen 13 artiklassa luetellut syrjintäperusteet ja joka koskisi kaikkia niitä aloja, jotka mainitaan rotujen välistä tasa-arvoa koskevassa direktiivissä 2000/43/EY, eli koulutusta, sosiaaliturvaa, terveydenhuoltoa sekä tavaroiden ja palvelujen saatavuutta. Lisäksi tämä raportti vaikuttaa tärkeällä tavalla Euroopan komission laatimaan vaikutustenarviointiin, jonka avulla on tarkoitus tutkia mahdollisuutta laatia direktiiviluonnos, joka sisältäisi nämä lisäalat. Hankkeen yhteydessä kaikissa EU:n jäsenvaltioissa kerätään virallista ja epävirallista tietoa, josta tehdään Euroopan unionin tasolla vertailukelpoinen analyysi. Analyysin on määrä kattaa kuluneet vuodet tähän hetkeen asti. Vuosia sisällytetään analyysiin tarpeen mukaan niin monta, että asiaankuuluvista kysymyksistä saadaan hyvä tietämys. Hankkeessa tutkitaan myös vertailevasti olemassa olevia alan oikeudellisia välineitä, oikeudellista tietoa sekä oikeuskäytäntöä niin kansallisella kuin EU:nkin tasolla. Tiedot julkaistaan erikseen. Lopulliseen kertomukseen, jossa keskitytään toimintalinjoihin, kootaan saatavilla olevat tiedot ja siinä korostetaan sekä viranomaisten että kansalaisyhteiskunnan soveltamia myönteisiä keinoja ja aloitteita.

Virasto aloitti Euroopan komission pyynnön perusteella tutkimuksen myös lasten oikeuksien täytäntöönpanoa, kunnioitusta ja edistämistä osoittavista indikaattoreista Euroopan unionissa. Tällä hankkeella pyritään muodostamaan indikaattorijoukko, jonka avulla mitataan säännöllisesti, miten lasten oikeuksia pannaan täytäntöön, suojellaan, kunnioitetaan ja edistetään EU:n jäsenvaltioissa. Näiden indikaattorien kehittäminen perustuu olemassa olevien lähteiden tarkasteluun, asiantuntijoiden ja tärkeimpien sidosryhmien jäsennettyyn kuulemiseen sekä arviointiin saatavilla olevista, vertailukelpoisuutta, aukkoja ja muita asioita koskevista tietoresursseista kansallisella, EU:n ja kansainvälisellä tasolla.

3 Asetuksen 4 artiklan 4 kohdan c ja d alakohdan sekä 5 artiklan 3 kohdan mukaan Euroopan parlamentti, neuvosto tai Euroopan komissio voi pyytää virastoa, jos viraston rahoitus- ja henkilöresurssit siihen riittävät, tekemään tieteellistä tutkimusta sekä julkaisemaan päätelmiä ja lausuntoja temaattisilta alueilta, joita ei ole sisällytetty monivuotiseen toimintakehykseen.

Virasto pani vuonna 2007 osana rasismin ja muukalaisvihan vastuualuettaan alulle kolme hanketta, jotka on tarkoitus saada valmiiksi ja julkaistuiksi vuonna 2008. Ensimmäisellä hankkeella **"Racism and social marginalisation: potential pathways to violent radicalisation"** (Rasismi ja sosiaalinen syrjäytyminen: mahdollisia teitä väkivaltaiseen radikalisoitumiseen) tutkitaan mahdollisia väkivaltaiseen radikalisoitumiseen johtavia teitä asennetutkimusten avulla, jotka keskittyvät musliminuoriin tietyissä jäsenvaltioissa. Hankkeessa tutkitaan suhteita rasistisen syrjinnän ja hyväksikäytön, sosiaalisen syrjäytymisen sekä tämän kansanryhmän väkivaltaista radikalisoitumista koskevien asenteiden kehittymisen välillä. Se toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Euroopan komission kanssa ja samalla täydennetään omaa laadullista, haastatteluihin perustuvaa tutkimusta väkivaltaisesta radikalisoitumisesta. Hankkeen tavoitteena on keskittyä joihinkin olemassa oleviin puutteisiin, jotka koskevat toisiinsa yhteydessä olevia aiheita, kuten nuorten kokemuksia rasismista ja syrjinnästä, syrjäytymistä, sosiaalista syrjintää ja eristäytymistä sekä väkivallan käyttöä tukevia asenteita. Toisessa hankkeessa **"Combating ethnic profiling practices: good practice guide"** (Etnisen profiloinnin torjunta: ohje hyviksi toimintatavoiksi) tutkitaan ja korostetaan myönteisiä aloitteita ja erityisesti sellaisia aloitteita, joissa hyödynnetään virastojen välisiä kumppanuussuhteita ja joiden tarkoituksena on torjua rasismia, avustaa uhreja ja parantaa yhteisön suhteita asianomaisiin viranomaisiin. Hankkeen tarkoituksena on myös vaikuttaa toimiin, joilla parannetaan EU:n tason yhteistyötä maahanmuuton sekä raja- ja tullitarkastusten aloilla. Lisäksi hankkeessa tuetaan toimia, joilla edistetään ihmisoikeusulottuvuutta lainvalvonnan koulutushankkeissa. Sillä tuetaan erityisesti Frontexin ja CEPOLin toimia, jotta lainvalvontaviranomaisia voitaisiin kouluttaa oikein ja jotta monietniselle ja monipuoliselle eurooppalaiselle yhteiskunnalle voitaisiin kehittää demokraattisia suojakeinoja. Kolmannessa hankkeessa **"Pilot media project"** (Tiedotusvälineiden pilottihanke) on niin ikään tarkoitus parantaa tietojen vertailukelpoisuutta. Sen avulla tutkitaan, miten siirtolaiset ja vähemmistöt esitetään tiedotusvälineissä. Tutkimuksessa analysoidaan otteita tiettyjen jäsenvaltioiden painettujen tiedotusvälineiden sisällöstä. Hankkeessa tutkitaan myös perusteellisesti, miten monimuotoisuutta koskevia asioita käsitellään tiedotusvälineissä. Hankkeessa kehitetään myös hyvää koulutusmateriaalia toimittajille.

Tietojen vertailukelpoisuus

Yksi viraston tutkimustyön tavoitteista on parantaa eri jäsenvaltioita koskevan tiedon vertailukelpoisuutta. Vertailtavuutta voidaan parantaa eri tasoilla. Ensinnäkin vertailevat raportit (kuten raportti homofobiasta ja seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella tapahtuvasta syrjinnästä EU:ssa) ovat tärkeitä kartoitettaessa, mitä tietoa on saatavana eri jäsenvaltioissa, ja selvitettäessä, missä on aukkokohtia ja miksi asioita ei voida verrata. Näissä raporteissa hyödynnetään deskriptiivistä ja kvalitatiivista aineistoa, jonka avulla voidaan selittää syrjintää koskevien jäsenvaltioiden tietojen kansallisiin oloihin perustuvia eroja ja niistä seuraavaa puutteellista vertailukelpoisuutta.

Toiseksi virasto suunnittelee ja toteuttaa rasismin ja syrjinnän eri näkökohtia käsitteleviä tutkimushankkeita, jotka ovat valmiiksi vertailukelpoisia – eli

jäsenvaltioissa sovelletaan yhteisiä tutkimusmetodeja, joiden avulla voidaan tuottaa vertailukelpoista tietoa syrjinnästä. Esimerkki tästä on maahanmuuttajien ja vähemmistöjen kokemuksia ja asenteita selvittävä tutkimus syrjinnästä ja huonosta kohtelusta Euroopan unionin jäsenvaltioissa.

Kolmanneksi viraston raportit ovat osaltaan lisänneet tietoisuutta siitä, että jäsenvaltioiden hallinnollisia toimenpiteitä, tiedonkeruumenetelmiä ja jäsenvaltioissa käytettyjä määritelmiä on yhtenäistettävä, jotta virallisesti tuotetuista tiedoista tulee luonnostaan nykyistä vertailukelpoisempia. Osana tätä prosessia FRA on tehnyt tiivistä yhteistyötä myös esimerkiksi Eurostatin ja muiden komission toimivaltaisten työryhmien kanssa. Viraston työntekijät osallistuvat edelleen Euroopan komission syrjinnän laajuuden ja vaikutusten mittaamista koskevan tiedonkeruun työryhmän kokouksiin sekä *European Handbook on Equality Data* -käsikirjaa käsittelevän asiantuntijaryhmän kokouksiin. Jälkimmäinen ryhmä laati *European Handbook on Equality Data* -käsikirjan (käsikirja yhdenvertaisuutta koskevasta tiedosta EU:ssa)[4], jossa on hyödynnetty FRA:n tiedonkeruukokemusta. Käsikirjan tarkoituksena on lisätä poliittisten päättäjien tietoisuutta paremman tiedon tarpeesta.

Julkisten asiakirjaresurssien kehittäminen

FRA:n tehtävä on asetuksen[5] mukaan tallentaa ja levittää tutkimusten tuloksia, jotka se on saanut jäsenvaltioilta, Euroopan unionin toimielimiltä ja laitoksilta, toimistoilta sekä yhteisön ja unionin virastoilta, tutkimuskeskuksilta, kansallisilta elimiltä, valtiosta riippumattomilta laitoksilta, kolmansilta mailta ja kansainvälisiltä organisaatioilta, kuten Euroopan neuvoston toimivaltaisilta elimiltä. Näihin liittyvässä dokumentoinnissa keskityttiin vuonna 2007 viraston InfoBase-tietokannan päivittämiseen, lisäkehitykseen ja tekniseen parantamiseen. InfoBase on laaja tietokanta, joka sisältää tietoja työelämään, koulutukseen ja asumiseen liittyvästä etnisestä syrjinnästä kaikissa jäsenvaltioissa sekä asianomaisista oikeudellisista välineistä. Se tarjoaa yleiskatsauksen rasistiseen väkivaltaan ja rikollisuuteen liittyvästä tilanteesta ja mahdollisesti niihin liittyviä tilastotietoja. InfoBase sisältää myös kokoelman positiivisia aloitteita (joukko hankkeita, joiden tavoitteena on torjua syrjintää käytännön toimien avulla) sekä ainutlaatuisen oikeuskäytäntötietokannan (se sisältää tärkeitä kansallisia päätöksiä/oikeustapauksia, jotka liittyvät syrjintälainsäädäntöä koskeviin kysymyksiin).

4 *European Handbook on Equality Data* – Miksi ja miten luoda kansallinen tietokanta, joka koskee tasa-arvoa ja rotuun ja etniseen alkuperään, uskontokuntaan ja vakaumukseen, vammaan, ikään ja seksuaaliseen suuntautumiseen perustuvaa syrjintää. Euroopan komissio / Suomen työministeriö, 2007.

5 Asetuksen 4 artiklan 1 kohdan a alakohta.

Rasismin vastaisten tehokkaiden toimintalinjojen tukeminen ja perusoikeuksien edistäminen

Viraston viestinnässä keskityttiin vuonna 2007 edelleen rasismiin, muukalaisvihaan ja näihin liittyvään suvaitsemattomuuteen. Vähitellen viraston tehtävä laajenee rasismia koskevien kysymysten käsittelystä neuvonantajan rooliin laajemmissa perusoikeuksia koskevissa kysymyksissä.

Viraston uusiin tehtäviin kuuluu luoda verkostoja ja yhteistyömekanismeja, joiden avulla se pystyy suuntaamaan toimintalinjojensa vaikutukset mahdollisimman tehokkaasti. Kansallisten yhteyshenkilöiden uusi ryhmä on pitänyt kaksi ensimmäistä kokoustaan. Lisäksi on vaadittu yhteistyön lisäämistä Euroopan komission palvelujen kanssa sekä suhteiden edistämistä Euroopan neuvoston uusien rakenteiden kanssa. FRA alkoi kerätä ehdotuksia tulevaisuuden toimintalinjoja koskevalle työlle, joka muodostaa perustan vuotuisen työohjelman tärkeimmille aiheille. Tämä liittyy viraston ja kansalaisyhteiskunnan väliseen yhteistyöhön sekä ensimmäisiin viraston aihepiiriä (katso alla kohta Yhteistyö ja toimet tietoisuuden lisäämiseksi) käsitteleviin kokouksiin kansallisten ihmisoikeusjärjestöjen kanssa.

Virasto kehitti viestintäänsä lähinnä Euroopan unionissa ja erityisesti Euroopan parlamentin, Euroopan komission ja alueiden komitean kanssa. Viraston vuosikertomuksessa ja sen tuloksissa korostuivat monet asiat, jotka liittyvät rotujen välistä tasa-arvoa koskeviin direktiiveihin, romanien ja kiertävien yhteisöjen tilanteeseen, muslimiyhteisöihin, rasistiseen rikollisuuteen ja rikosoikeusjärjestelmään, tiedotusvälineisiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen sekä tarpeeseen saada hallitukset puuttumaan asiaan aiempaa johdonmukaisemmin ja järjestelmällisemmin kansallisella tasolla. Tämän takia virasto käsitteli näitä kysymyksiä myös EU:ssa.

Virasto jatkoi yhteistyötään alueiden komitean kanssa paikallisyhteisöjen verkon (LCN) kautta. Paikallisyhteisöjen verkko on verkosto, joka koostuu alueiden komiteasta ja poliittisista virkamiehistä Antwerpenin (BE), Bradfordin (UK), Genkin (BE), Mannheimin (DE), Nantesin (FR), Sheffieldin (UK), Rotterdamin (NL), Torinon (IT) ja Århusin (DK) kaupungeista. Vuonna 2007 paikallisyhteisöjen verkko keskittyi erityisesti yhteisön yhtenäisyyteen ja muslimiyhteisöjen tarpeiden huomioimiseen.

Virasto jatkoi Euroopan unionin kanssa tekemänsä työn lisäksi yhteistyötään Euroopan neuvoston ja Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) kanssa. Yhteistyössä keskityttiin romanien ja kiertävien yhteisöjen syrjintään liittyviin asioihin, rasistisiin rikoksiin ja niiden valvontaan sekä islamofobiaan. Viraston osallistumisella hallitustenvälisten järjestöjen kokouksiin varmistetaan yhteisiä asioita koskevien toimien ja toimintojen järjestelmällisyys, päällekkäisyyden välttäminen, lisäarvon syntyminen ja entistä johdonmukaisempi toiminta sekä strategisesti että priorisoinnin kannalta.

Viraston työ on näkyvästi esillä useissa EU:n toimielinten ja kansallisten hallitusten asiakirjoissa, mutta virasto voi tiedottaa toimintalinjojensa kehittämisestä jo niiden suunnitteluvaiheessa. Viraston työn vaikutuksia tiedonkeruun kehittämisessä voidaan tarkastella laajemmin osana jäsenvaltioiden hallitusten toimintalinjojen kehittämistä. Vaikutukset näkyvät myös siinä, että viraston tietoja käytetään toimintalinjoista päätettäessä ja että useat toimijat hyödyntävät hyviä toimintatapoja ja aloitteita, jotka virasto on laatinut hyviä keinoja ja toimintalinjoja ohjaavien toimiensa kautta.

Yhteistyö EU:n toimielinten, jäsenvaltioiden ja muiden sidosryhmien kanssa

Yhteistyö Euroopan parlamentin (EP) kanssa

Yksi viraston päätehtävistä on tarjota asiantuntemusta ja neuvoja Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan komissiolle viraston toimialaan kuuluvista asioista. FRA osallistui useisiin julkisiin kuulemistilaisuuksiin ja valiokuntien kokouksiin Euroopan parlamentissa ja vaikutti osaltaan mietintöluonnosten laatimiseen. EUMC:n/FRA:n raportteihin viitattiin usein Euroopan parlamentin päätöslauselmissa.

Virasto laati kirjallisen asiantuntijalausunnon raporttiin, joka muodosti pohjan Euroopan parlamentin päätöslauselmalle rotujen välistä tasa-arvoa koskevan direktiivin (2000/43/EY) soveltamisesta. FRA toimitti vastaavalle Euroopan parlamentin esittelijälle tietoa tietämyksen lisäämiseen tähtäävistä aloitteista ja direktiiviin liittyvästä oikeuskäytännöstä. Euroopan parlamentin päätöslauselmassa viitattiin viraston tuloksiin ja kehotettiin jäsenvaltioita keräämään ja toimittamaan FRA:lle ”asiaankuuluvaa, luotettavaa ja vertailukelpoista tietoa”.[6]

FRA laati myös kirjallisen asiantuntijalausunnon Euroopan parlamentin lausuntoon, joka liittyi neuvoston puitepäätökseen rasismin ja muukalaisvihan eräiden ilmenemismuotojen torjunnasta rikosoikeuden avulla. Euroopan parlamentti viittasi viraston tekemään työhön ja laati omasta aloitteestaan kertomuksen, jossa neuvostoa kehotetaan saavuttamaan yksimielisyys ehdotetun puitepäätöksen[7] osalta. Eräs asianomaisen Euroopan parlamentin kuulemistilaisuuden pääpuhujista oli FRA:sta.

Virasto kutsuttiin esittelemään ”Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU” -nimisen (rasismi ja muukalaisviha EU:n jäsenvaltioissa) raporttinsa kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalle. FRA

6 Euroopan parlamentin päätöslauselma 27. syyskuuta 2007 rodusta tai etnisestä alkuperästä riippumattoman yhdenvertaisen kohtelun periaatteen täytäntöönpanosta 29 päivänä kesäkuuta 2000 annetun direktiivin 2000/43/EY soveltamisesta (2007/2094(INI)). http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0422+0+DOC+XML+V0//FI

7 Euroopan parlamentin suositus neuvostolle 21. kesäkuuta 2007 rasismin ja muukalaisvihan vastaisia toimia koskevan puitepäätöksen neuvottelujen edistämisestä (2007/2067(INI)). http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2007-0285+0+DOC+XML+V0//FI

korosti rasismin torjunnan nykyisiä kehityssuuntia ja edistystä. Samalla se painotti tarvetta lisätä tietoa syrjinnän vastaisesta lainsäädännöstä. Kokouksessa oli myös mahdollista esitellä FRA:n johtokunnan jäsenet valiokunnalle, joka on viraston tärkein kytkös Euroopan parlamenttiin.

Yhteistyö Euroopan komission kanssa

Virasto teki edelleen yhteistyötä Euroopan komission kanssa lähinnä oikeuden, vapauden, turvallisuuden ja syrjinnän vastaisilla aloilla. Se on mukana komission romaneja ja kiertäviä yhteisöjä koskevassa työssä, ja se kehittää yhteistyössä komission kanssa indikaattoreita ja vertailukohtia yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja rotusyrjinnän torjumiseksi.

Virasto laati kirjallisen esityksen valkoiseen kirjaan *Ethnic Minorities in the Labour Market, An Urgent Call for Better Social Inclusion* (Etniset vähemmistöt työmarkkinoilla, kiireellinen tarve tehokkaampaan sosiaaliseen osallistumiseen), jonka komissio julkaisi joulukuussa 2007. Se laati myös kirjallisen esityksen perusoikeuksia käsittelevän komission jäsenten ryhmän selontekoihin, jotka koskivat romaneita. Virasto osallistui Euroopan komission Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuoden neuvoa-antavan ryhmän, rasismia ja muukalaisvihaa käsittelevän yksikköjen välisen ryhmän, romaniasioita käsittelevän yksikköjen välisen ryhmän, rikos- ja rikosoikeustiedon poliittista tarvetta käsittelevän asiantuntijaryhmän (oikeus- ja sisäasiain neuvosto), ihmiskauppaa koskevan tiedon poliittista tarvetta käsittelevän alaryhmän sekä romanien, sintien ja kiertävien asioita käsittelevien hallitustenvälisten järjestöjen ja toimielinten epävirallisen yhteysryhmän kokouksiin. Virasto piti kuulemiskokouksen sosiaalisesti vähäosaisten etnisten vähemmistöjen asioita käsittelevän korkean tason työryhmän puheenjohtajan kanssa.

Virasto jatkoi työtään myös Euroopan komission kanssa ja teki yhteistyötä yhteisön virastojen kanssa Euromediin liittyvissä alueellisissa toimissa osallistumalla tiedotusvälineitä ja kulttuurista monimuotoisuutta koskeviin kokouksiin. Kokoukset olivat jatkoa konferenssille **”Racism, Xenophobia and the Media: Towards Respect and Understanding of All Religions and Cultures”** (Rasismi, muukalaisviha ja tiedotusvälineet: kohti kaikkien uskontojen ja kulttuurien kunnioitusta ja ymmärtämistä), jonka virasto, Euroopan komissio ja Itävallan hallitus järjestivät yhdessä toukokuussa 2006.

Yhteistyö neuvoston ja jäsenvaltioiden kanssa

Jokainen jäsenvaltio on nimittänyt hallitusvirkamiehen, joka toimii viraston yhteyshenkilönä kyseisessä jäsenvaltiossa (kansallinen yhteyshenkilö eli NLO). Kansallisten yhteyshenkilöiden kanssa järjestettiin kaksi kokousta, joissa sovittiin tulevaisuuden yhteistyön suuntaviivoista. Kansalliset yhteyshenkilöt voivat muun muassa esittää viraston johtajalle lausuntoja FRA:n vuotuisen työohjelman luonnoksesta.

FRA osallistui Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) sekä Euroopan neuvoston asioita käsittelevän EU:n neuvoston työryhmän kokoukseen marraskuussa 2007. FRA, ETYJ:n ihmisoikeuksien ja demokraattisten instituutioiden toimiston (ODIHR) johtaja Christian Strohal sekä Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu Thomas Hammarberg kutsuttiin keskustelemaan kokoukseen yhteistyömahdollisuuksista.

Virasto teki yhteistyötä myös Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajavaltioiden kanssa, jotka olivat Saksa vuoden 2007 ensimmäisen puoliskon ajan ja Portugali toisen puoliskon ajan. Virasto osallistui useisiin neuvoston puheenjohtajavaltioiden tapahtumiin, kuten tasa-arvoa käsittelevään huippukokoukseen (tammikuu 2007), jolla käynnistettiin ”Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuosi” ja jossa FRA:lla oli tiedotuspiste.

FRA kutsuttiin myös oikeus- ja sisäasioiden neuvostoon lokakuussa 2007.

Yhteistyö hallitustenvälisten järjestöjen kanssa

FRA jatkoi EUMC:n luomien suhteiden pohjalta aktiivista yhteistyötä hallitustenvälisten järjestöjen kanssa rasismin torjuntaa koskevissa asioissa. FRA teki erityisesti yhteistyötä Euroopan neuvoston Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission (ECRI), ETYJ:n ihmisoikeuksien ja demokraattisten instituutioiden toimiston (ODIHR) sekä YK:n ihmisoikeusvaltuutetun toimiston (OHCHR) kanssa. Vaikka näiden toimistojen toimialat ovat erilaisia, ne käsittelevät samanlaisia rasismin torjuntaa koskevia aiheita. Järjestöjen välisiä kokouksia on pidetty säännöllisesti vuodesta 2004 lähtien, jotta yhteisvaikutukset voidaan tunnistaa, jotta päällekkäisyyttä voidaan välttää ja jotta voidaan toteuttaa täydentäviä toimia. Yksi tällainen järjestöjen välinen kokous pidettiin vuonna 2007.

FRA keskittyi järjestöjen välisessä työssä erityisesti 1) tiedonvaihtoon, 2) osallistumiseen toisten järjestöjen tapahtumiin, 3) muiden työn tarkastamiseen ja muiden töihin viittaamiseen sekä 4) yhteisiin toimiin, kuten kansainvälistä rotusyrjinnän vastaista teemapäivää koskevan yhteisen viestin välittämiseen. Viime vuosien aikana tämän järjestöjen välisen yhteistyön avulla on toteutettu hankkeita ja aloitteita valtioiden tukemiseksi niiden käsitellessä viharikoksia tai rasistisia rikoksia, romaneja koskevaa päätöksentekoa sekä keinojen kehittämistä erityisille suvaitsemattomuuden muodoille, kuten antisemitismille ja islamofobialle. Yhteistyön avulla on myös edistetty yhteisiä toimia, joilla korostetaan rasistisia rikoksia ja rotujen välistä tasa-arvoa koskevan tiedonkeruun parantamisen tärkeyttä.

Yhteistyö Euroopan neuvoston kanssa

FRA:n suhteet Euroopan neuvostoon perustuvat Euroopan neuvoston elinten kanssa ihmisoikeuksien ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden alalla tehtävään yhteistyöhön. FRA on tehnyt yhteistyötä erityisesti ihmisoikeusvaltuutetun toimis-

ton, Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaiseen komission, kansallisten vähemmistöjen suojelua koskevan Euroopan neuvoston puiteyleissopimuksen sihteeristön sekä romanien ja kiertävien asioista vastaavan yksikön ja asiantuntijakomitean kanssa. Lisäksi virasto osallistuu romanien ja kiertävien foorumin kokouksiin Euroopan neuvoston kautta. Viraston poliittinen panos suunnataan toimintalinjasuosituksiin ja näiden elinten tuottamiin raportteihin.

Virasto osallistui Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun kanssa järjestettyyn strategiakokoukseen. Kokouksessa oli tarkoitus yksilöidä Euroopan tärkeimmät ihmisoikeuskysymykset ja varmistaa, että ihmisoikeustyössä painotetaan tulevaisuudessakin tehokkuutta ja merkityksellisyyttä. Virasto jakaa edelleen tietoja ja toimintalinjaehdotuksia ihmisoikeusvaltuutetun kanssa ja tarjoaa tässä yhteydessä rasismia, muukalaisvihaa, antisemitismiä ja islamofobiaa koskevaa tietoa maakohtaisia vierailuja ja kertomuksia varten.

FRA jatkoi yhteistyötään Euroopan neuvoston Euroopan rasismin ja suvaitsemattomuuden vastaisen komission kanssa osallistumalla sen toimintaperiaatteita koskevaan yleissuositukseen nro 10, joka koskee rasismin ja rotusyrjinnän torjuntaa kouluissa, ja toimintaperiaatteita koskevaan yleissuositukseen nro 11, joka koskee rasismin ja rotusyrjinnän torjuntaa politiikassa. Virasto tarjosi tietoa kansallisia vähemmistöjä koskevan puiteyleissopimuksen sihteeristölle ja osallistui vuoden 2007 aikana tarkkailijana ihmisoikeuksia monikulttuurisessa yhteiskunnassa käsittelevän työryhmän kokouksiin.

Yhteistyö Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön (ETYJ) kanssa

Virasto osallistui edelleen suvaitsevaisuutta ja syrjinnän torjuntaa koskevaan ETYJ:n työhön. Kesäkuussa 2007 FRA lähetti yhden pääpuhujan Bukarestissa pidettyyn ETYJ:n korkean tason konferenssiin, jonka aiheena oli syrjinnän torjunta ja ihmisten välisen kunnioituksen ja ymmärryksen edistäminen. Puhuja esitteli lainvalvonnan ja tiedonkeruun merkitystä viharikosten torjunnassa. Valmistelevan kansalaisjärjestökokouksen aikana FRA johti myös kansalaisyhteiskunnan työryhmää. ETYJ:n puheenjohtajavaltio Espanja kutsui FRA:n lokakuussa 2007 konferenssiin, jossa käsiteltiin muslimeihin kohdistuvaa suvaitsemattomuutta ja syrjintää. Virasto esitteli tuloksia kertomuksestaan ”Muslims in the European Union: Discrimination and Islamophobia” (Muslimit Euroopan unionissa: syrjintä ja islamofobia, joulukuu 2006).

FRA työskenteli aktiivisesti myös EU:n jäsenvaltioiden ETYJ-valtuuskuntien kanssa. Viraston työhön viitataan usein EU:n julkilausumissa, jotka on laadittu ETYJ:n konferensseista ja kokouksista. FRA järjesti yhdessä Portugalin ETYJ-valtuuskunnan kanssa ETYJ:n inhimillisen ulottuvuuden täytäntöönpanokokouksen aikana syyskuussa 2007 EU:n oheistapahtuman, jossa käsiteltiin viraston työtä ja tehtävänkuvaa. Se järjesti oheistapahtuman myös ”romaneja, sintejä ja kiertäviä koskevien toimintamallien täytäntöönpanosta” yhdessä ODIHR:n romani- ja sintiasioiden yhteyshenkilön sekä Euroopan neuvoston romanien ja kiertävien asioista vastaavan yksikön kanssa.

Yhteistyö Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) kanssa

FRA esitteli Genevessä Euroopan komission valtuuskunnan kansainvälisille organisaatioille esittämän kutsun perusteella toimialuettaan Durbanin julistuksen ja toimintaohjelman tehokasta toimeenpanoa koskevalle YK:n hallitustenväliselle työryhmälle. Esityksessä painotettiin, että rasismi ja muukalaisviha muodostavat tulevaisuudessakin merkittävän aihepiirin viraston laajemmasta tehtävänkuvasta.

Doudou Diène, YK:n rasismin, rotusyrjinnän, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden nykyisten ilmenemismuotojen erityisesittelijä, vieraili virastossa huhtikuussa 2007. Tapaamisen yhteydessä keskusteltiin rasismin ja muukalaisvihan maailmanlaajuisia haasteita koskevista käsityksistä. Virasto on ollut aktiivisesti mukana myös Unescon European Coalition of Cities Against Racism -yhteenliittymän (eurooppalainen rasismin vastaisten kaupunkien yhteenliittymä) työssä, ja siitä tuli liittouman johtoryhmän jäsen.

Erityiskysymyksistä tiedottaminen

Muslimiyhteisöt

Vuoden 2000 joulukuun ja vuoden 2001 kesäkuun välisenä aikana toteutetun hankkeen tavoitteena oli kerätä tietoa siitä, miten kaupungit suhtautuvat uskontoon perustuvan syrjinnän torjumiseen, ja verrata näitä tietoja keskenään. Hankkeen avulla arvioitiin hyviä toimintatapoja, joilla vaikutetaan suvaitsevaisuuden ja eri uskontokuntia edustavien henkilöiden yhdenvertaisen kohtelun edistämiseen julkisen sektorin tärkeimmillä aloilla, joita ovat muun muassa työllisyys, julkiset palvelut ja koulutus. Hankkeen seurauksena muodostettiin yhteistyössä alueiden komitean kanssa paikallisyhteisöjen verkko (LCN) hankkeessa mukana olleiden kaupunkien välille. Paikallisyhteisöjen verkko kokoontui useita kertoja vuoden 2007 aikana laatimaan raporttia, joka sisältää esimerkkejä paikallisista aloitteista muslimiyhteisöjen tarpeiden huomioimiseksi.

Nantesin kaupungista (Ranska) tuli paikallisyhteisöjen verkon uusi jäsen, ja Mannheimin kaupunki isännöi verkon kokousta, jossa keskusteltiin uuden raportin tietojen päivittämisestä ja lisäämisestä.

Romaniyhteisö

FRA:n romanien ja kiertävien asioita koskevan työn painopiste on kahtalainen: ensinnäkin FRA toimii romaninaisten parissa ja edistää heidän pääsyään julkiseen terveydenhuoltoon ja siihen liittyviin palveluihin, ja toiseksi työssä keskitytään julkisen koulutuksen yhdenvertaiseen saatavuuteen ja yhdenvertaiseen kohteluun koulutuksessa. Jälkimmäisessä korostetaan syrjintää ja erottelua.

Romaninaisia koskevaa työtä jatkettiin keskittymällä sukupuoleen liittyviin asioihin. FRA piti pyöreän pöydän kokouksen International Romani Women's Network -verkoston (kansainvälinen romaninaisten verkosto) (IRWN) sekä Joint Romani Women's Initiative -aloitteen (yhteinen romaninaisten aloite) kanssa. Virasto tutki mahdollisuutta laajentaa terveydenhuoltoon pääsyyn liittyviä kysymyksiä siten, että niihin sisällytettäisiin romanilapsia koskeva tilanne ja lasten oikeudet. FRA helpotti romaninaisten osallistumista kansainväliseen konferenssiin "*Amare glasura ashunde* – Our voices heard: Romani Women's Rights Conference" (*Amare glasura ashunde* – äänemme kuuluu: romaninaisten oikeuksia koskeva konferenssi) Tukholmassa (Ruotsi) 3. ja 4. joulukuuta 2007. FRA, Euroopan neuvosto ja Ruotsin hallitus järjestivät yhdessä tämän konferenssin, jossa keskusteltiin pääasiassa julkisen terveydenhuollon saatavuudesta ja ihmiskaupan torjumisesta sekä vaihdettiin tietoja hyvistä toimintatavoista. Viraston kannalta konferenssi oli luonnollinen jatke julkaisulle "Breaking the Barriers: Romani women and access to public health care" (Rajojen rikkomista: romaninaiset ja pääsy julkiseen terveydenhuoltoon), jonka EUMC, Euroopan neuvosto ja ETYJ:n kansallisten vähemmistöjen valtuutettu laativat yhteistyössä vuonna 2003.

Virasto järjesti yhteisen tapahtuman Euroopan neuvoston ja ETYJ:n kanssa ETYJ:n inhimillisen ulottuvuuden täytäntöönpanokokouksen yhteydessä Varsovassa. Tässä oheistapahtumassa keskityttiin tarpeeseen tehostaa romaneja koskevien toimintalinjojen täytäntöönpanoa. Virasto osallistui myös romanien, sintien ja kiertävien asioita käsittelevään hallitustenvälisten järjestöjen ja toimielinten epävirallisen yhteysryhmän koordinointikokoukseen, jonka EU:n neuvoston puheenjohtajavaltio oli kutsunut koolle.

Muut työt

Virasto teki sidosryhmien pyynnöstä toimeksiantoja temaattisista keskusteluasiakirjoista, joissa käsitellään asumiseen liittyvää syrjintää, lasten oikeuksia, siirtolaisuutta ja positiivisia toimia. Asiakirjojen avulla joko valmistellaan perusta kyseisten politiikanalojen tärkeimpien kysymysten tunnistamiseksi tai niitä käytetään lyhyinä johdantoina aiheeseen ja niiden avulla annetaan vastauksia toimintalinjoja koskeviin kysymyksiin.

Yhteistyö ja toimet tietoisuuden lisäämiseksi

Viraston työn painopisteenä oli vuonna 2007 luoda uusia suhteita sidosryhmiin ja suunnata viraston työtä kohti neuvontaa ja tärkeiden, perusoikeuksia koskevien tietojen sekä ehdotusten keräämistä. Nämä tiedot ja ehdotukset voidaan sitten muuttaa osaksi viraston vuotuista työohjelmaa. Näihin tavoitteisiin oli päästävä, vaikka viraston monivuotista toimintakehystä ei ollut vielä pantu täytäntöön vuoden 2007 loppupuolella. Perusoikeusfoorumin (FRP) perustamisen valmistelu oli suuri haaste, ja virasto aloitti kansalaisyhteiskunnan kuulemista koskevan sarjan sekä fyysisesti että verkossa internetsivuillaan. Perusoikeusfoorumi perustettaneen vuonna 2008. Virasto aloitti yhteydenpidon kansallisten ihmisoikeusjärjestöjen sekä yhteisön virastojen ja elinten kanssa, jotka ovat kaikki tärkeitä tekijöitä viraston rakenteessa.

Tärkein tietoisuutta lisäävä toimi oli yhteydessä Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuoteen. Aihe mahdollisti sen, että virasto pystyi kokoamaan nuoriin kohdistuvan työnsä tärkeimmät tekijät yhteen ja tiivistämään suhdettaan isäntäkaupunkiinsa. Virasto katsoo näiden molempien seikkojen tukevan myös laajemmassa mittakaavassa Euroopan unionin viestinnän tavoitetta, joka on lähentää EU:ta ja sen kansalaisia sekä osoittaa EU:n työn tärkeys paikallistasolla.

Yhteistyö kansalaisyhteiskunnan kanssa

FRA jatkoi yhteistyön tiivistämistä kansalaisjärjestöjen kanssa. Virasto käynnisti huhtikuussa pian viraston perustamisen jälkeen useita FRA:n yhteistyötä koskevia julkisia kuulemisia kansalaisyhteiskunnan kanssa. Kuulemiset pidettiin huhtikuun ja joulukuun välillä. Tavoitteena oli saada apua yleisesti viraston parannellun kansalaisyhteiskuntastrategian valmisteluun ja erityisesti perusoikeusfoorumin perustamiseen.

Kuuleminen tapahtui useissa eri muodoissa. Useimmiten se toteutettiin internetsivujen kautta avoimella kuulemisella, jossa vastaajia pyydettiin täyttämään kyselylomake. Englanniksi, ranskaksi ja saksaksi saatavilla olleet kyselylomakkeet oli suunniteltu niin, että niiden avulla pystyttiin keräämään näkökantoja ja mielipiteitä kaikilta kiinnostuneilta kansalaisyhteiskunnan toimijoilta. Kuuleminen julkaistiin FRA:n verkkosivuilla ja siitä ilmoitettiin FRA:n tiedotteessa. Lisäksi kansalaisjärjestöille, jotka ovat FRA:n postituslistalla, lähetettiin suoraan sähköposti-ilmoitus. Virasto sai yhteensä 87 vastausta. Kuulemiset verkossa pidettiin kaksi kertaa: 18. huhtikuuta ja 18. toukokuuta välisenä aikana sekä 3. lokakuuta ja 3. marraskuuta välisenä aikana. Kaikki yksittäiset viestit olivat saatavilla FRA:n verkkosivuilta.

Kuulemiseen saatiin lisätietoja valittujen kansalaisjärjestöjen kahdesta kesä- ja heinäkuussa Wienissä pidetystä asiantuntijakokouksesta sekä kiinnostuneille kansalaisyhteiskunnan sidosryhmille tarkoitetusta avoimesta kuulemiskonfe-

renssista, joka järjestettiin joulukuussa Brysselissä. Kahden asiantuntijakokouksen tarkoituksena oli kerätä näkökantoja ja mielipiteitä Euroopan tason organisaatioilta, joilla on vankka asiantuntemus ja pitkä kokemus kansalaisyhteiskunnan toimijoiden Euroopan laajuisten verkostojen hoitamisesta perusoikeuksien eri aloilla.

EU:n pyöreän pöydän konferenssi

EU:n pyöreän pöydän konferenssi pidettiin lokakuun loppupuolella Lissabonissa, ja sen isäntänä toimi EU:n neuvoston puheenjohtajavaltio Portugali. Pyöreän pöydän konferenssin aiheena oli siirtolaistaustaisten nuorten yhtäläinen pääsy koulutukseen ja työhön. Tilaisuuteen osallistui yhteensä yli 80 kansalaisyhteiskunnan, hallitusten sekä kansainvälisten ja eurooppalaisten organisaatioiden edustajaa.

FRA:n osallistuminen kansalaisyhteiskunnan tapahtumiin

FRA:n henkilökunta osallistui useisiin kansalaisyhteiskunnan tapahtumiin jäsenvaltioissa esitelläkseen FRA:ta, sen tehtävänkuvaa ja viraston asemaa sen uusien rakenteiden luomisen jälkeen. Näissä tapahtumissa FRA halusi myös hankkia tietoa kansalaisyhteiskunnan toimijoiden näkemyksistä, jotka koskevat FRA:n ja kansalaisyhteiskunnan mahdollisten yhteistyömuotojen kehittämistä.

Yhteistyö yhteisön virastojen ja muiden tahojen kanssa

Virasto kehitti edelleen yhteistyötään Euroopan unionin Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound) kanssa kokousten, molemminpuolisten tapahtumakutsujen ja tietojenvaihdon kautta. Eurofoundin kanssa tehtävän työn katsotaan olevan kokeiluluonteista työtä, jonka avulla virasto voi muodostaa perustan muiden EU:n virastojen kanssa monivuotisessa toimintakehyksessä tehtävälle yhteistyölle.

FRA osallistui kansallisten ihmisoikeuselinten eurooppalaisen koordinointikomitean kokoukseen, jonka isäntänä toimi Irlannin kansallinen ihmisoikeuskomissio. Virasto keskusteli kansallisten ihmisoikeuselinten edustajien kanssa yhteisistä huolenaiheista, mahdollisista yhteistyöalueista ja panoksesta viraston vuotuiseen työohjelmaan.

Tietoisuuden lisääminen

Virasto myötävaikutti useilla eri toimilla Euroopan yhdenvertaisten mahdollisuuksien teemavuoteen 2007.

Se järjesti yhdessä Wienin kaupungin ja opetuslautakunnan kanssa nuorisotapahtuman kertoakseen nuorille teemavuoden tavoitteista. FRA:n monimuo-

toisuuspäivän mottona oli ”chanchen = gleich” (yhdenvertaisuus syntyy mahdollisuuksista), ja siihen osallistui noin 2 000 koululaista 14. marraskuuta Wienissä. Paikalliset kansalaisjärjestöt, koulut ja Wienissä sijaitsevat EU:n elimet olivat valmistelleet yhdessä FRA:n kanssa erittäin interaktiivisen ohjelman nuorille osanottajille.

Virasto jatkoi työtään nuorten parissa ja järjesti Wienissä nuorille kaksi videokonferenssia israelilaisen Yad Vashemin kanssa, jotta nuoret kohtaisivat omakohtaisesti holokaustista selvinneitä henkilöitä ja jotta he saisivat lisää tietoa holokaustin maailmanlaajuisista opetuksista, joita voidaan hyödyntää nykyään rasismin, antisemitismin ja muukalaisvihan torjunnassa. Yhteistyö Yad Vashemin kanssa oli yksi seuraus siitä, että virasto osallistui Euroopan komission seminaareihin, jotka käsittelivät Israelissa esiintyvää rasismia, muukalaisvihaa ja antisemitismiä. Virasto liittyi tarkkailijana holokaustin opetusta, muistamista ja tutkimusta käsittelevään kansainväliseen työryhmään ja jatkoi asianomaisten sidosryhmien kuulemista hankkeesta ”Fundamental Rights Education in the European Union” (perusoikeuksien opetus Euroopan unionissa). Hankkeessa tutkitaan holokaustista kertovaa opetusta vertailemalla perusoikeuksien opetukseen liittyviä säädöksiä ja toimia koko Euroopan unionissa. Hanke saadaan päätökseen vuonna 2008.

Lisäksi virasto julkaisi vuonna 2007 ensimmäisen nuorille suunnatun julkaisunsa, jonka tarkoituksena on lisätä tietoisuutta. **S’cool Agenda** -kalenteriin on koottu tärkeimmät päivämäärät, jotka liittyvät rasismiin ja kulttuuriseen monimuotoisuuteen. Kalenterissa on myös tietoja yhdenvertaisesta kohtelusta ja seksuaaliseen suuntautuneisuuteen, uskontokuntaan tai vakaumukseen, ikään tai vammaan perustuvasta syrjinnästä. Sen tarkoituksena on lisätä nuorten tietoisuutta rasismista, muukalaisvihasta ja antisemitismistä, eri syihin perustuvasta syrjinnästä sekä muiden kulttuurien ja uskontojen kunnioittamisen ja suvaitsevaisuuden tärkeydestä. S’cool-kalenteri sai erittäin suuren suosion nuorten keskuudessa sekä EU:ssa että muualla, ja sitä on tilattu yli 10 000 kappaletta.

Julkinen tiedotus ja viestintä

Perusoikeusviraston toiminnan käynnistyminen

Julkisessa tiedotuksessa ja viestinnässä keskityttiin pääasiassa perusoikeusviraston toiminnan käynnistämiseen 1. maaliskuuta Wienissä. Toiminnan käynnistävä ohjelma valmisteltiin Euroopan komission ja Itävallan hallituksen avulla ja se jaettiin tiedotusvälineille, vieraille ja kansalaisille. Viraston oli varmistettava julkisten tiedotusmateriaalien osalta, että verkkosivusto sekä julkiset lisätiedotusmateriaalit, kuten asetus, kysymys- ja vastauslomake, tiedote, materiaalit tiedotusvälineille ja verkkosivujen tekstit, olisivat yleisön saatavilla 1. maaliskuuta lähtien.

Equal Voices -lehti ja FRA:n tiedote

Equal Voices on FRA:n lehti, jossa käsitellään ajankohtaisia, viraston toimialaan kuuluvia asioita. FRA julkaisi vuonna 2007 kaksi lehteä, joissa käsiteltiin 1) naisten kohtaaman moninkertaisen syrjinnän eri muotoja (”Equality and discrimination through the gender lens”, tasa-arvo ja syrjintä sukupuolikohtaisesti eriteltyinä) ja 2) FRA:n toiminnan aloittamista. Jälkimmäinen lehti omistettiin viraston avajaisille ja siihen oli sisällytetty komission puheenjohtajan José Manuel Barroson, Itävallan kanslerin Alfred Gusenbauerin ja monien muiden puheet. Euroopan neuvosto, kansalaisyhteiskunta, tasa-arvoelimet ja kansalliset ihmisoikeuselimet esittivät lehdessä näkemyksiä viraston mahdollisesta vaikutuksesta.

Virasto julkaisi kuusi *FRA-tiedotetta*. Tässä sähköisessä tiedotteessa on lyhyitä katsauksia FRA:n meneillään olevaan työhön ja tärkeään kehitykseen EU:ssa ja koko maailmassa sekä päivitetyt tiedot jäsenvaltioiden rasismia, muukalaisvihaa ja niihin liittyviä asioita koskevasta tilanteesta.

Yhteistyö tiedotusvälineiden kanssa

Virasto tiedotti työnsä tuloksista kansalaisille useilla tiedotusvälineille suunnatuilla tiedotteilla ja vastasi moniin toimittajien esittämiin tiedusteluihin, joita oli tullut koko Euroopasta. Suuri osa tästä työstä keskitettiin viraston toiminnan aloittamisen yhteyteen maaliskuussa. Viraston oli osoitettava, että se jatkaa työtään rasismin, muukalaisvihan ja niihin liittyvän suvaitsemattomuuden torjumiseksi – kuten Euroopan parlamentti oli vaatinut – sekä seksuaalisen suuntautuneisuuden perusteella tapahtuvan syrjinnän torjumiseksi ja lasten oikeuksien turvaamiseksi – kuten Euroopan komissio oli vaatinut. Tämä tapahtui samaan aikaan kun tiedotusvälineet odottivat viraston ryhtyvän toimiin uusilla, perusoikeuksiin liittyvillä aloilla, heti kun sen toiminta maaliskuussa alkaisi. Virasto pyrkii tukemaan toimialaansa liittyvien asioiden virheetöntä tiedottamista tarjoamalla tiedotusvälineille puolueetonta ja luotettavaa tietoa.

Lisäksi FRA tuki edelleen integroitumisen ja kulttuurisen monimuotoisuuden CIVIS Europe -mediapalkintoa. Palkinto myönnetään sellaisille radio- ja televisio-ohjelmille, jotka edistävät monikulttuurista rinnakkaiseloa ja kulttuurienvälistä ymmärtämystä EU:ssa, ja sen tarkoituksena on tukea tiedotusvälineiden hyviä toimintatapoja.

Jotta tiedotusvälineiden toimintaan voitaisiin vaikuttaa pysyvällä tavalla, virasto tuki lisäksi Euroopan yleisradiounionia (EBU) toimittajille tarkoitettujen, kulttuuriseen monimuotoisuuteen liittyvien työkalujen kehittämisessä. Työkalut esiteltiin julkisesti muuttoliikettä ja integroitumista käsittelevässä eurooppalaisessa mediakonferenssissa, jonka France Télévision järjesti marraskuussa 2007. Ne julkistetaan vuoden 2008 alussa, ja ne koostuvat käytännöllisistä välineistä (tarkistuslistat ja viiteasiakirjat) ja sellaisia hyviä toimintatapoja koskevista neuvoista, joita voidaan käyttää ja soveltaa ja joista voidaan oppia.

FRA:n verkkosivusto (http://fra.europa.eu)

Verkkosivusto oli vuonna 2007 tehokas väline FRA:n ja entisen EUMC:n laatimien julkaisujen ja kertomusten levittämisessä. Verkkosivustolla vieraili kuukausittain keskimäärin 54 246 henkilöä, eli sivustolla oli yhteensä 650 949 kävijää vuodessa. Vuonna 2007 FRA:n verkkosivuston kävijämäärä nousi 75 prosenttia verrattuna vuoteen 2006, jolloin kävijöitä oli yhteensä 371 200.

FRA aloitti vuonna 2007 hankkeen verkkosivuston muokkaamiseksi. Hankkeen avulla verkkosivustoa kehitetään merkittävästi ja sen toimivuutta ja käytettävyyttä parannetaan. Hanketta jatketaan vuonna 2008.

Kuten latauksia koskevista tilastotiedoista käy ilmi (katso liitteet), viraston työssä vuonna 2007 kiinnitettiin paljon huomiota muslimiyhteisöihin ja islamofobiaan. Tämä näkyy siinä, että virasto on jatkuvasti sitoutunut tähän asiaan joko omassa työssään tai tärkeiden organisaatioiden kanssa tekemässään yhteistyössä. Viraston tehtävänkuvaan liittyviä asioita käsittelevä vuosikertomus on yhä tärkein asiakirja, jolla lisätään tietoisuutta näistä asioista ja esitetään keinoja niiden ratkaisemiseksi. Toinen merkittävä asiakirja oli viraston nuorille suunnattu ”S’cool Agenda” -kalenteri, jota tilattiin melkein 7 000 kappaletta kuukauden aikana. Kalenterin avulla virasto tavoittaa aivan uuden yleisön.

LIITTEET

Hallintorakenne ja henkilökunta

Hallintoneuvosto

Viraston hallintoneuvosto hyväksyy suunnittelevana ja valvovana elimenä [8] FRA:n vuotuisen työohjelman, joka on laadittu monivuotisen toimintakehyksen mukaan. Työohjelma hyväksytään sen jälkeen, kun komissio ja tieteellinen komitea ovat antaneet siitä viraston johtajan toimittaman luonnokseen pohjautuvan lausunnon. Hallintoneuvosto hyväksyy myös FRA:n talousarvion ja vuosikertomukset sekä nimittää johtajan ja tieteellisen komitean. Kesäkuussa nimitetty hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2007 kahdesti.

FRA:n hallintoneuvosto koostuu henkilöistä, joilla on tarvittava kokemus julkisen tai yksityisen sektorin organisaatioiden hallinnasta sekä lisäksi tarvittavaa tietämystä perusoikeuksien alalta. Kukin jäsenvaltio nimittää hallintoneuvostoon riippumattoman henkilön, jolla on korkean tason vastuualueita riippumattomassa kansallisessa ihmisoikeuselimessä tai muussa julkisen tai yksityisen alan organisaatiossa. Euroopan neuvosto nimittää yhden riippumattoman henkilön, ja komissio nimittää kaksi edustajaa.

FRA:n hallintoneuvoston jäsenet 4. maaliskuuta 2008

Jäsenet		
Jäsenvaltio	**Jäsen**	**Varajäsen**
Belgia (BE)	Jozef De Witte	Edouard Delruelle
Bulgaria (BG)	Emil Konstantinov	Irena Ilieva
Tšekki (CZ)	Jitka Seitlová	Filip Glotzmann
Tanska (DK)	Claus Gulmann	Linda Nielsen
Saksa (DE)	Heidrun Merk	Eckart Klein
Viro (EE)	Nele Parrest	Tanel Mätlik
Irlanti (IE)	Anastasia Crickley (puheenjohtaja)	Rory O'Donnell
Kreikka (EL)	Linos-Alexandros Sicilianos	Sophia Koukoulis-Spiliotopoulos
Espanja (ES)	Gema Martín Muñoz	*Nimitys vireillä*
Ranska (FR)	Jean-Marie Coulon	Philippe Mettoux
Italia (IT)	Elena Paciotti	Marina Calloni
Kypros (CY)	Christos Clerides	Xenis Xenofontos
Latvia (LV)	Ilze Brands Kehris	Martins Mits

8 Asetuksen 12 artiklan 6 kohta.

Jäsenvaltio	Jäsen	Varajäsen
Liettua (LT)	Gintaras Švedas	Stasys Šedbaras
Luxemburg (LU)	Victor Weitzel	Patrick Kinsch
Unkari (HU)	Gábor Halmai	András Kádár
Malta (MT)	Austin G. Bencini	Stefan Frendo
Alankomaat (NL)	Jenny E. Goldschmidt	Jan Gerco Cornelis Wiebenga
Itävalta (AT)	Hannes Tretter (varapuheenjohtaja)	Christian Strohal
Puola (PL)	Maciej Dybowski	*Nimitys vireillä*
Portugali (PT)	Rui Pires	*Nimitys vireillä*
Romania (RO)	*Nimitys vireillä*	Simina Tănăsescu
Slovenia (SI)	Blaž Ivanc	Janez Kranjc
Slovakia (SK)	Beata Oláhová	*Nimitys vireillä*
Suomi (FI)	Mikko Puumalainen	Ulla Katarina Frostell
Ruotsi (SE)	Anna-Karin Lundin	Christina Johnsson
Yhdistynyt kuningaskunta (UK)	Marie Staunton	Sarah Cooke
Euroopan neuvosto	Guy De Vel	Rudolf Bindig
Euroopan komissio	Francisco Fonseca Morillo	Stefan Olsson
Euroopan komissio	Emmanuel Crabit	José Alegre Seoane

Johtokunta

Hallintoneuvoston työtä avustaa johtokunta[9], joka kokoontui kolme kertaa vuonna 2007. Johtokunta muodostuu hallintoneuvoston puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta, kahdesta muusta hallintoneuvoston valitsemasta hallintoneuvoston jäsenestä sekä yhdestä komission edustajasta. Euroopan neuvoston hallintoneuvostoon nimittämä henkilö voi osallistua johtokunnan kokouksiin. Puheenjohtaja kutsuu johtokunnan aina tarvittaessa koolle, kun hallintoneuvoston päätöksiä valmistellaan tai jos johtajaa on avustettava ja neuvottava.

FRA:n johtokunnan jäsenet

Puheenjohtaja	Anastasia Crickley / Irlanti
Varapuheenjohtaja	Hannes Tretter / Itävalta
Jäsen – hallintoneuvosto	Elena Paciotti / Italia
Jäsen – Euroopan neuvosto	Guy de Vel
Jäsen – komissio	Francisco Fonseca Morillo
Jäsen – hallintoneuvosto	Ilze Brands Kehris / Latvia

9 Asetuksen 13 artiklan 1 kohta.

Johtaja

FRA:ta johtaa hallintoneuvoston nimittämä johtaja. Asetuksen 15 artiklan 4 kohdan nojalla johtaja vastaa

- viraston tehtävien suorittamisesta, erityisesti niistä, jotka liittyvät viraston raporttien, tutkimusten jne. valmisteluun ja julkaisemiseen, yhteistyössä tieteellisen komitean kanssa
- viraston vuotuisen työohjelman valmistelemisesta ja täytäntöönpanosta
- kaikista henkilöstöön ja päivittäiseen hallintoon liittyvistä asioista
- viraston talousarvion täytäntöönpanosta
- tehokkaiden viraston suorituskykyyn liittyvien valvonta- ja arviointikäytäntöjen täytäntöönpanosta ja valvonnan tulosten raportoimisesta hallintoneuvostolle
- yhteistyöstä kansallisten yhteyshenkilöiden kanssa
- yhteistyöstä kansalaisyhteiskunnan kanssa, mihin kuuluu perusoikeusfoorumin koordinointi.

Johtaja on vastuussa hallintoneuvostolle ja osallistuu sen kokouksiin, kuten myös johtokunnan kokouksiin.

FRA:n henkilökunta

Viraston henkilökunta palkataan koko Euroopan unionista, ja henkilöstöä koskevat Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön kuuluviin sovellettavat asetukset ja säännöt. Tilapäinen johtaja Beate Winkler ja hänen jälkeensä väliaikainen johtaja Constantinos Manolopoulos hallinnoivat virastoa vuonna 2007, koska johtajaa ei ollut vielä nimitetty.

Virasto tarjosi vuonna 2007 ensimmäisen kerran vastavalmistuneille mahdollisuuden saada käytännön työkokemusta viraston työalueilta laajan ja maksuttoman harjoitteluohjelman kautta. Yhdeksän harjoittelijaa sai harjoittelunsa valmiiksi 31. heinäkuuta 2007 ja yhdeksän muuta 29. helmikuuta 2007. Viisitoista uutta harjoittelijaa aloitti vuoden 2008 maaliskuusta heinäkuuhun kestävän harjoittelun. Sekä valvojilta että harjoittelijoilta saadun palautteen mukaan ohjelma on ollut erittäin onnistunut.

Hallintokaavio oli vuoden lopussa seuraavanlainen:

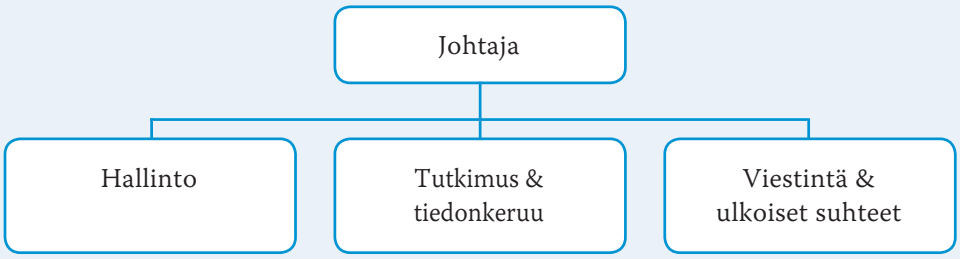

Vuonna 2007 FRA:n henkilöstösuunnitelma kattoi 46 väliaikaista toimihenkilöä. Vuoden 2007 aikana avoimeksi tuli kaksi toimea. Toisen toimen valintamenettely saatettiin loppuun maaliskuussa 2008, ja toisen toimen menettely on tarkoitus saada päätökseen vuoden 2008 toisen puoliskon aikana.

Väliaikaisen henkilöstön määrän kehitys

	2007		2006	
	Joulukuu	Tammikuu	Joulukuu	Tammikuu
AD [10]	13	15	15	15
AST	21	20	20	20
Yhteensä	**34**	**35**	**35**	**35**

Vuonna 2007 käynnistettiin 11 valintamenettelyä, jotta sopimussuhteisten toimihenkilöiden palkkaamista varten voitaisiin laatia varallaololuetteloita. Tällä toimenpiteellä vähennetään väliaikaisen henkilöstön määrää. Näistä 11 valintamenettelystä yhdeksän on saatettu päätökseen. Lisäksi yhden väliaikaisen toimihenkilön valintamenettely on tällä hetkellä käynnissä.

10 AD: hallintovirkamies; AST: avustaja.

Sukupuolijakauma (sisältää väliaikaiset ja sopimussuhteiset toimihenkilöt)

	IKÄ					Kokonaismäärä sukupuolen mukaan
SUKUPUOLI	20–29	30–39	40–49	50–59	60–69	
Nainen	1	15	2	1	0	19
Mies	0	9	6	5	0	20
Kokonaismäärä iän mukaan	**1**	**24**	**8**	**6**	**0**	**39**

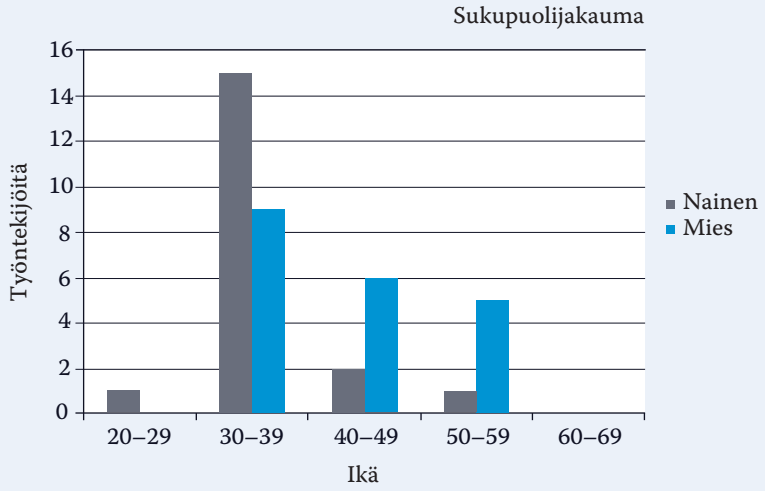

Maantieteellinen jakauma (sisältää väliaikaiset ja sopimussuhteiset toimihenkilöt)

	KANSALLISUUS													
SUKUPUOLI	AT	BG	BE	CZ	DE	FI	FR	UK	EL	IT	LU	PT	RO	Yhteensä
Nainen	8	1	0	1	2	1	2	1	1	1	0	0	1	19
Mies	3	0	1	0	4	0	0	4	5	1	1	1	0	20
Yhteensä	**11**	**1**	**1**	**1**	**6**	**1**	**2**	**5**	**6**	**2**	**1**	**1**	**1**	**39**

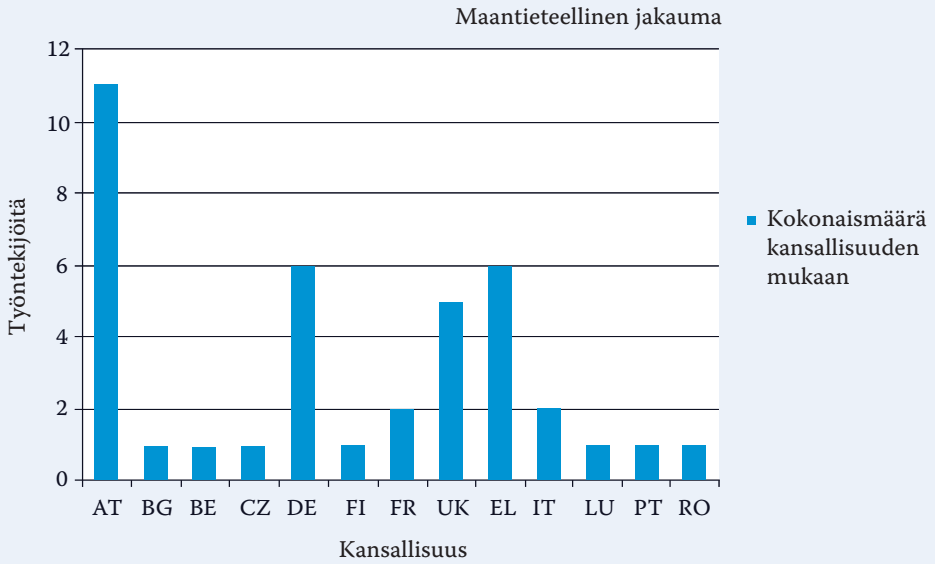

Rahoitus ja kirjanpito

Tulot

Viraston tulonlähde on Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta maksettava tuki. Viraston EU-tuki vuodeksi 2007 oli 14 000 000 euroa. FRA sai vuonna 2007 Phare Raxen -hankkeista 281 093 euron tuen vuonna 2006 saatujen 483 908 euron lisäksi EU:n laajentumisprosessin tukemiseen.

Viraston rahoitusta ja henkilöstöresursseja lisätään vähitellen tulevina vuosina. Euroopan komission suuntaa antava rahoitussuunnitelma FRA:lle vuodesta 2007 vuoteen 2012 on seuraavanlainen:

Vuosi	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Talousarvio, miljoonaa euroa	14	15	17	20	20	22

Menot

Sidottuja määrärahoja (eli vuonna 2007 maksettuja määrärahoja sekä vuodelle 2007 siirrettyjä määrärahoja) käytettiin kaikkiaan neljä prosenttia aiempaa enemmän, minkä seurauksena kokonaismäärärahoista käytettiin 98 prosenttia. Lisäksi osaston III sidotut määrärahat lisääntyivät kuusi prosenttia, mikä on osoitus siitä, että FRA kehittää jatkuvasti talousarvion täytäntöönpanoa.

Vuoden 2007 talousarvion toteutuminen (luvut euroina)

	Alkuperäinen talousarvio *	Lopullinen talousarvio **	Maksettu vuonna 2007	Siirretty vuodelle 2008	Prosenttia ***
Osasto I (henkilöstö)	3 838 500	4 880 000	3 902 307	109 660	98,22 %
Osasto II (rakennukset, varusteet ja sekalaiset toimintakulut)	751 500	2 531 000	750 233	1 586 610	98,41 %
Osasto III (toimintakulut)	4 386 000	6 589 000	1 809 704	5 620 555	98,54 %
Yhteensä	**8 976 000**	**14 000 000**	**6 462 584**	**7 316 825**	**98,42 %**
Phare Raxen -hankkeet ****	–	281 093	392 295	133 784	
Kaikki yhteensä	**8 976 000**	**14 281 093**	**6 854 879**	**7 450 609**	

* Sellaisena kuin se esitettiin vuoden alussa.

** Sellaisena kuin se on muutettuna vaadittujen määrärahojen uudelleenkohdentamisten jälkeen.

*** *(Maksettu vuonna 2007 + siirretty vuodelle 2007) / lopullinen talousarvio.*

**** *Monivuotiset määrärahat – vuoden 2007 maksut koostuvat edellisinä tilivuosina saaduista summista.*

FRA:n taseluonnos 31. joulukuuta 2007

VASTAAVAA	€ 2007	€ 2006
A) PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineeton käyttöomaisuus	109 324	83 678
Aineellinen käyttöomaisuus	333 108	387 745
Sijoitukset	–	–
Lainat	–	–
Pitkäaikaiset ennakkomaksut	–	–
Pitkäaikaiset saamiset	–	–
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**442 432**	**471 423**
B) VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	–	–
Lyhytaikaiset ennakkomaksut	–	70 000
Lyhytaikaiset saamiset	291 067	452 883
Lyhytaikaiset sijoitukset	–	–
Käteisvarat ja muut rahavarat	8 195 805	2 287 953
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**8 486 872**	**2 810 836**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**8 929 304**	**3 282 260**
VASTATTAVAA		
C) PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Työsuhde-etuudet	–	–
Riski- ja vastuuvaraus	–	–
Rahoitusvelat	–	–
Muut pitkäaikaiset velat	–	–
PITKÄAIKAISTA VIERASTA PÄÄOMAA YHTEENSÄ	**–**	**–**
D) LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA		
Työsuhde-etuudet	–	–
Riski- ja vastuuvaraukset	48 373	47 552
Rahoitusvelat	–	–
Muut lyhytaikaiset velat	1 588 052	1 534 837
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**1 636 425**	**1 582 389**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**1 636 425**	**1 582 389**
E) NETTOVARAT/-VASTUUT	**7 292 879**	**1 699 871**
Varaukset	–	–
Kertyneet voitot	7 292 879	1 699 871
Vähemmistön osuus	–	–
NETTOVARAT/-VASTUUT YHTEENSÄ	**7 292 879**	**1 699 871**

Julkaisut vuonna 2007

Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU

Raportissa tarkastellaan rasismin ja muukalaisvihan kehityssuuntia EU:n jäsenvaltioissa vuonna 2006. Siinä annetaan tietoja viidestä eri aihealueesta: oikeudelliset asiat, työllisyys, koulutus, asuminen sekä rasistinen väkivalta ja rikollisuus. Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) keräämien tietojen mukaan eriarvoista kohtelua esiintyy edelleen työelämässä, asumisessa ja koulutuksessa. Rasistinen rikollisuus oli vuosina 2005 ja 2006 kasvussa useissa EU:n jäsenvaltioissa. Vaikka EU:n syrjinnän vastaisen lainsäädännön myönteiset vaikutukset käyvät yhä ilmeisemmiksi, syrjinnän uhreilla ei ole vieläkään tarpeeksi tietoa uusista säännöistä. Nämä ovat Euroopan parlamentissa 27. elokuuta 2007 esitetyn kertomuksen keskeisimpiä havaintoja.

Trends and Developments 1997–2005: Combating Ethnic and Racial Discrimination and Promoting Equality in the European Union

Tähän julkaisuun on tiivistetty ja siinä analysoidaan Raxenin vuodesta 2000 keräämiä oleellisia tietoja. Se antaa tiiviin yleiskuvan rasismin vastaisten toimien monivuotisesta kehityksestä EU:ssa, ja siinä on selvitetty rasismin ja siihen liittyvän syrjinnän kehitystä vuodesta 1997 vuoteen 2005. Julkaisussa arvioidaan, miten EU:n ja jäsenvaltioiden näiden ilmiöiden torjumiseksi laaditut aloitteet ovat edistyneet.

Annual Report 2007 – Activities of the FRA in 2007

Tässä kertomuksessa kuvataan viraston toimintaa vuoden 2007 aikana.

Data collection and research activities on racism and xenophobia by the EUMC (2000–2006): Lessons learned for the EU Fundamental Rights Agency

Tämä julkaisu laadittiin ottaen huomioon se, että viraston on jatkettava rasismia ja muukalaisvihaa koskevaa työtänsä ja laajennettava toimintaansa samalla muihinkin perusoikeuksiin. Tämän takia on hyvä arvioida kriittisesti aiemmin käytettyjä tiedonkeruu- ja tutkimusmenetelmiä, kuvailla EUMC:n työn kehitystä vuodesta 2000, arvioida kriittisesti, miten nämä tekniikat ja menetelmät ovat myötävaikuttaneet tietojen luotettavuuteen ja vertailukelpoisuuteen, sekä ilmaista, mitä on opittu, jotta tiedonkeruumenetelmiä voidaan parantaa tulevaisuudessa. On korostettava, että tämä asiakirja ei ole strategia-asiakirja ja että se perustuu ainoastaan EUMC:n kokemuksiin. EU:n perusoikeusvirasto tarkastelee tiedonkeruu- ja tutkimusmenetelmiä sen erityistarpeiden mukaisesti.

Immigrants and political participation: Background, theory, and empirical suggestions

Tässä asiakirjassa tutkitaan maahanmuuttajien poliittista osallistumista. Asiakirja alkaa historiaa koskevalla yleiskatsauksella, ja siinä tutkitaan maahanmuuttajien äänestämisen syitä sekä useita menetelmällisiä kysymyksiä, jotka liittyvät maahanmuuttajien poliittiseen osallistumiseen. Tarkoituksena on esittää empiirisiä havaintoja ja käytännön esimerkkejä, joiden avulla on todennäköisesti onnistuttu paikallisesti edistämään maahanmuuttajien poliittista osallistumista.

Briefing Note on the Anti-Discrimination Directives and Diversity Management

Tämä julkaisu on ”tiedonantoasiakirja”, jota Euroopan parlamentin työllisyys- ja sosiaalipolitiikan valiokunta on pyytänyt. Se esiteltiin marraskuussa 2007 Euroopan parlamentin kuulemistilaisuudessa, joka koski yhtäläisten mahdollisuuksien ja syrjinnän torjumisen aloilla saavutettua edistystä Euroopan unionissa.

Briefing Note on the Framework Decision on combating racism and xenophobia

Tämä julkaisu on ”tiedonantoasiakirja”, jota Euroopan parlamentin kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta on pyytänyt. Se esitettiin asianomaisessa Euroopan parlamentin kuulemistilaisuudessa maaliskuussa 2007.

Equal Voices -lehti

Equal Voices -lehti julkaistaan yleensä kolme kertaa vuodessa, ja se sisältää syvällisiä artikkeleita, erikoisartikkeleita sekä analyyseja, tietoja uusista tutkimuksista, asiantuntija-artikkeleita ja onnistuneen integraation menetelmiä. Henkilöresurssien vähäisyyden vuoksi virasto julkaisi vuonna 2007 vain kaksi numeroa. Joulukuun 2007 numerossa 22 **”Equality and discrimination through the gender lens”** (tasa-arvo ja syrjintä sukupuolikohtaisesti eriteltyinä) annetaan YK:n ihmisoikeusvaltuutetun Louise Arbourin haastattelun avulla yleiskatsaus moninkertaisen syrjinnän keskeisistä kysymyksistä. Lehden lokakuussa 2007 julkaistu numero 21 **”EU launches new Agency for Fundamental Rights”** (EU:n uusi perusoikeusvirasto aloittaa toimintansa) tiedottaa Wienissä toimintansa aloittavasta FRA:sta ja sen tuomasta lisäarvosta.

FRA Bulletin ja mainoslehtiset

FRA:n tiedotteessa on lyhyitä ja ajankohtaisia tietoiskuja asioista, jotka liittyvät viraston toimialaan. Sen tavoitteena on kertoa lukijoille tärkeimmistä poliittisista, FRA:n toimialueeseen liittyvistä kehityssuunnista ja aloitteista, jotka koskevat kaikkia EU:n jäsenvaltioita sekä EU:n toimielimiä ja laitoksia ja joiden aloitteentekijöinä ovat olleet kansainväliset organisaatiot ja kansalaisyhteiskunta.

Tiedote julkaistaan sähköisessä muodossa kuusi kertaa vuodessa englanniksi, ranskaksi ja saksaksi. FRA julkaisi kuusi tiedotetta vuonna 2007 (N:o 1/2007 – maaliskuu 2007, N:o 2/2007 – toukokuu 2007, N:o 3/2007 – heinäkuu 2007, N:o 4/2007 – elokuu 2007, N:o 5/2007 – lokakuu 2007, N:o 6/2007 – marraskuu 2007). Numerot lähetettiin yksittäisiin sähköpostiosoitteisiin EU:n laitoksille, hallitustenvälisille järjestöille, jäsenvaltioiden hallituksille ja kansalaisjärjestöille.

Kaikki julkaisut voi ladata FRA:n verkkosivuilta *http://fra.europa.eu* tai ne voi tilata ilmaiseksi FRA:lta osoitteesta *information@FRA.europa.eu*

Tapahtumat ja kokoukset, jotka FRA on järjestänyt tai joita FRA on ollut järjestämässä vuonna 2007

Tammikuu

26. tammikuuta	**Itävallan kansallinen pyöreän pöydän kokous EUMC:n toimialan laajentamisesta perusoikeusvirastoksi**: Wien (Itävalta) Kokous järjestettiin yhteistyössä EUMC:n hallintoneuvoston Itävallan-jäsenen, Itävallan liittokanslerin toimiston, Ludwig Boltzmann -instituutin ja EUMC:n kanssa.

Helmikuu

28. helmikuuta	**27. EUMC:n hallintoneuvoston kokous** (ylimääräinen yleiskokous): Wien (Itävalta) **46. EUMC:n johtokunnan kokous**: Wien (Itävalta)

Maaliskuu

1. maaliskuuta	**Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) toiminnan aloittaminen**: Wien (Itävalta) Tukijoina olivat Itävallan liittotasavallan kanslerinvirasto, Itävallan liittotasavallan kansainvälisten ja EU-asioiden ministeriö sekä Wienin kaupunki. **1. Euroopan unionin perusoikeusviraston (FRA) väliaikainen hallintoneuvosto**: Wien (Itävalta)

Huhtikuu

16. huhtikuuta	**Yad Vashemin kanssa yhteistyössä järjestetty videokonferenssi**: Wien (Itävalta)
19. ja 20. huhtikuuta	**Raxen-verkon kansallisten koordinointikeskusten kokous 2007**: Wien (Itävalta)

Toukokuu

11. toukokuuta	**FRA:n väliaikaisen hallintoneuvoston toimintaryhmän 1. kokous**: Wien (Itävalta)
30. toukokuuta	**FRA:n väliaikaisen hallintoneuvoston toimintaryhmän 2. kokous**: Wien (Itävalta)

Kesäkuu

11. ja 12. kesäkuuta	**Seminaari rotujen välistä tasa-arvoa koskevasta direktiivistä: ”Tietoisuuden lisääminen yhteisön rotusyrjintää koskevista säännöistä”**: Zagreb (Kroatia)
25. ja 26. kesäkuuta	**Seminaari rotujen välistä tasa-arvoa koskevasta direktiivistä: ”Tietoisuuden lisääminen yhteisön rotusyrjintää koskevista säännöistä”**: Istanbul (Turkki)
25. kesäkuuta	**FRA:n väliaikaisen hallintoneuvoston toimintaryhmän 3. kokous**: Wien (Itävalta)

Heinäkuu

12. ja 13. heinäkuuta	**FRA:n ensimmäisen hallintoneuvoston kokous**: Wien (Itävalta)
16. ja 17. heinäkuuta	**FRA:n kansallisten yhteyshenkilöiden kokous**: Wien (Itävalta)

Syyskuu

21. syyskuuta	**FRA:n johtokunnan 1. kokous**: Wien (Itävalta)
26. syyskuuta	**ETYJ:n inhimillisen ulottuvuuden täytäntöönpanokokous – ”Romaneja, sintejä ja kiertäviä koskevien toimintamallien täytäntöönpano”**: Varsova (Puola) ETYJ:n ODIHR-yksikön romani- ja sintiasioiden yhteyshenkilön, EU:n perusoikeusviraston (FRA) ja Euroopan neuvoston romanien ja kiertävien asioista vastaavan yksikön yhteinen oheistapahtuma
27. ja 28. syyskuuta	**FRA:n pyöreän pöydän kokous paikallisyhteisöjen verkon kanssa**: Mannheim (Saksa)

Lokakuu

15. ja 16. lokakuuta	**FRA:n kansallisten yhteyshenkilöiden kokous**: Wien (Itävalta)
22. lokakuuta	**FRA:n johtokunnan 2. kokous**: Wien (Itävalta)
22. ja 23. lokakuuta	**FRA:n hallintoneuvoston 2. kokous**: Wien (Itävalta)
29. ja 30. lokakuuta	**FRA:n eurooppalainen pyöreän pöydän konferenssi 2007**: Lissabon (Portugali) Yhtäläinen pääsy koulutukseen ja työhön siirtolaistaustaisille nuorille

Marraskuu

14. marraskuuta	**FRA:n monimuotoisuuspäivä (Tag der Vielfalt)**: Wien (Itävalta)

Joulukuu

10. ja 11. joulukuuta	**Kansalaisyhteiskunnan sidosryhmille järjestetty FRA:n kuulemiskonferenssi perusoikeusfoorumin perustamisesta**: Bryssel (Belgia) Kansallisten, Euroopan laajuisten ja kansainvälisten kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden paneeli- ja täysistuntokeskustelu; konferenssista saatu palaute sisällytettiin kertomukseen vuoden 2007 kuulemistilaisuuksista, jotka koskivat perusoikeusfoorumin perustamista ja yleisemmin viraston ja kansalaisyhteiskunnan välistä yhteistyötä.

Tapahtumat ja kokoukset, joihin FRA osallistui vuonna 2007

Huhtikuu

8. huhtikuuta	**Kansainvälinen romanipäivä**

Toukokuu

10. toukokuuta	**Konferenssi: vuoden 2007 CIVIS-palkinnon jako**: Berliini (Saksa)

Marraskuu

28. ja 29. marraskuuta	**Konferenssi ”Kohti eurooppalaista urheiluväkivallan vastaista strategiaa”**: Bryssel (Belgia)

Joulukuu

2. joulukuuta	**FRA:n pyöreän pöydän kokous romaninaisten verkostojen kanssa**: Tukholma (Ruotsi)
3. ja 4. joulukuuta	**”Amare glasura ashunde – äänemme kuuluu: romaninaisten oikeuksia koskeva konferenssi”**: Tukholma (Ruotsi)

FRA:n eniten ladatut julkaisut vuonna 2007

Nimi	Julkaistu	Ladattu
Muslims in the European Union: Discrimination and Islamophobia (Muslimit Euroopan unionissa: syrjintä ja islamofobia)	joulukuu 2006	154 454
Report on Racism and Xenophobia in the Member States of the EU (Kertomus rasismista ja muukalaisvihasta EU:n jäsenvaltioissa)	elokuu 2007	150 178
Annual Report 2006 – Part 2 (Vuosikertomus 2006 – osa 2)	marraskuu 2006	90 605
Perceptions of Discrimination and Islamophobia: Voices from Members of Muslim Communities in the European Union (Havaintoja syrjinnästä ja islamofobiasta – Euroopan unionin muslimiyhteisöjen jäsenten käsityksiä)	joulukuu 2006	27 294
Roma and Travellers in Public Education (Romanit ja travellerit koulutusjärjestelmässä)	toukokuu 2006	20 334
Cultural Diversity and Mainstreaming in Employment (Kulttuurinen monimuotoisuus ja sen valtavirtaistaminen työllisyyden alalla)	elokuu 2005	17 993
The Impact of 7 July 2005 London bomb attacks on Muslim Communities in the EU (Lontoossa 7.7.2005 tapahtuneiden pommi-iskujen vaikutus EU:n muslimiyhteisöihin)	marraskuu 2005	17 768
Migrants, Minorities and Education (Siirtolaiset, vähemmistöt ja koulutus)	tammikuu 2005	17 594
Trends and Developments 1997–2005: Combating Ethnic and Racial Discrimination and Promoting Equality in the European Union (Suuntaukset ja kehitys 1997–2005: etnisen syrjinnän ja rotusyrjinnän vastaiset toimet ja tasa-arvon edistäminen Euroopan unionissa)	heinäkuu 2007	16 711
Summary Overview of the situation in the European Union 2001–2005 (Kokoava katsaus Euroopan unionin tilanteeseen vuosina 2001–2005)	toukokuu 2006, päivitetty joulukuussa 2006	12 503
Migrants' Experiences of Racism and Discrimination in the EU (Siirtolaisten kokemuksia rasismista ja syrjinnästä EU:ssa)	toukokuu 2006	8 610
Programme Flyer (Ohjelmalehtinen)	lokakuu 2007	8 529
Majorities' Attitudes Towards Minorities (reports 1–4) (Valtaväestön asenteet vähemmistöjä kohtaan (kertomukset 1–4))	maaliskuu 2005	7 563
Vuosikertomus 2005 – Tiivistelmät	marraskuu 2005	7 509
Annual Report 2007 – Activities of the FRA in 2007 (Vuosikertomus 2007 – FRA:n toiminta vuonna 2007)	heinäkuu 2007	7 062
Equal Voices -lehti	kesäkuu 2005	6 755
S'Cool Agenda -kalenteri	marraskuu 2007	6 741
Migrants Minorities and Housing (Siirtolaiset, vähemmistöt ja asuminen)	tammikuu 2006	5 107
Annual Report 2005 – Part 2 (Vuosikertomus 2005 – osa 2)	marraskuu 2005	4 933
The Fight against Antisemitism and Islamophobia: Bringing Communities together (European Round Tables Meetings) RT3 (Antisemitismin ja islamofobian vastaiset toimet: yhteisöjen saattaminen yhteen (EU:n pyöreän pöydän kokoukset) RT3)	tammikuu 2005	4 393
Migrants, Minorities and Education (Siirtolaiset, vähemmistöt ja työllisyys)	marraskuu 2003	4 084

Racist Violence in 15 EU Member States (Rasistinen väkivalta EU:n 15 jäsenvaltiossa)	kesäkuu 2006	4 046
Migrants, Minorities and Legislation (Siirtolaiset, vähemmistöt ja lainsäädäntö)	toukokuu 2002	2 257
AS working definitions (Antisemitismin työmääritelmät)	maaliskuu 2005	1 902
Vuosikertomus 2006 – Tiivistelmät	marraskuu 2006	1 649
Manifestations of Antisemitism in the EU 2002 – 2003 (Antisemitismin ilmeneminen EU:ssa 2002–2003)	tammikuu 2005	1 277
Majorities' Attitudes Towards Minorities Summary (Tiivistelmä valtaväestön suhtautumisesta vähemmistöihin)	maaliskuu 2005	865
Policing Racist Crime and Violence (September 2005) (Rasistisen rikollisuuden ja väkivallan valvonta (syyskuu 2005))	syyskuu 2005	305

Euroopan unionin perusoikeusvirasto

Toiminta vuonna 2007

Muotoilu & ladonta: red hot 'n' cool, Wien

2009 – 44 s. – 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-9192-227-7

Euroopan unionin perusoikeusvirastosta on saatavana runsaasti tietoa internetissä.
Tietolähteisiin pääsee perusoikeusviraston verkkosivuston (http://fra.europa.eu) kautta.

EU-julkaisujen tilaukset

EU-julkaisuja voi ostaa

- EU Bookshopista (http://bookshop.europa.eu)
- kirjakaupasta julkaisun nimen, julkaisijan ja/tai ISBN-numeron perusteella
- suoraan myyntiedustajiltamme, joiden yhteystiedot ovat saatavissa internetistä http://bookshop.europa.eu tai faksitse numerosta +352 2929-42758.

Ilmaisjulkaisuja voi tilata

- EU Bookshopista (http://bookshop.europa.eu)
- Euroopan komission edustustoista tai lähetystöistä, joiden yhteystiedot ovat saatavissa internetistä http://ec.europa.eu/ tai faksitse numerosta +352 2929-42758.

TK-AE-08-001-FI-C

FRA – Euroopan unionin perusoikeusvirasto
Schwarzenbergplatz 11, 1040 Wien, ITÄVALTA
P. +43 158030-0
F. +43 158030-693
Sähköposti: information@fra.europa.eu
http://fra.europa.eu

Julkaisutoimisto
Publications.europa.eu

ISBN 978-92-9192-227-7
9 789291 922277